

Центральноукраїнський національний технічний університет
Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

«Допущено до захисту»
зав. кафедрою аудиту, обліку та
оподаткування
к.е.н., доцент

Олена МАГОПЕЦЬ

«14 » листопада 2022 р.

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
на тему:
«Організація обліково-інформаційного забезпечення управління
діяльністю комунальних некомерційних підприємств сфери
охорони здоров'я»

Виконав здобувач вищої освіти
II курсу, групи ООУД-21 М (1,4)
ОПП «Облік і оподаткування в
управлінні підприємницькою
діяльністю та державним
сектором економіки»
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»

Охріменко А.О.

« 14 » листопада 2022 р.

Керівник проекту
к.е.н., доцент

Галина НАЗАРОВА

« 14 » листопада 2022 р.

Рецензент

к.е.н., доцент, доцент кафедри
економіки, менеджменту та
комерційної діяльності

Тетяна РЯБОВОЛИК

Центральноукраїнський національний технічний університет
Факультет економічний
Кафедра аудиту, обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма
Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю
та державним сектором економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
завідувач кафедри
к.е.н., доцент
_____ Олена МАГОПЕЦЬ
« 14 » листопада 2022 року

**ЗАВДАННЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

_____ Охріменко Артем Олександрович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту)

Організація обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю
комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я

2. Керівник роботи (проекту)

Назарова Галина Борисівна, кандидат економічних наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання роботи до захисту 14 листопада 2022 р.

4. Мета та завдання випускної кваліфікаційної роботи
(проекту) _____

5. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Узагальнення матеріалів переддипломної практики	29.10.2022 р. – 02.11.2022 р.	Виконано
2.	Огляд літературних джерел, узагальнення нормативних та законодавчих документів	02.11.2022 р. – 05.11.2022 р.	Виконано
3.	Написання основного змісту випускної кваліфікаційної роботи	05.11.2022 р. – 12.11.2022 р.	Виконано
4.	Оформлення випускної кваліфікаційної роботи	12.11.2022 р. – 13.11.2022 р.	Виконано
5.	Отримання відгуку наукового керівника	13.11.2022 р. – 14.11.2022 р.	Виконано
6.	Представлення випускної кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри аудиту, обліку та оподаткування	14.11.2022 р.	Виконано

Дата видачі завдання

« 30 » вересня 2022 р.

Підпис керівника

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання прийнято до виконання

« 03 » жовтня 2022 р.

Підпис здобувача

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Охріменко Артем Олександрович Організація обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я. – Випускна кваліфікаційна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю та державним сектором економіки». – Центральноукраїнський національний технічний університет Міністерства освіти і науки України. – Кропивницький, 2022.

В першому розділі проаналізовано особливості діяльності, нормативне регулювання та закордонний досвід функціонування некомерційних підприємств; з'ясовано сутність, мета, завдання та функції обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я. У другому - проаналізовано організаційні особливості діяльності комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради; проведено оцінку фінансового стану та ефективності фінансування КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради. У третьому розділі розроблено напрями розроблено напрями оптимізації обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств та підвищення ефективності обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Ключові слова: інформація, цифровізація, захист інтересів людини, третій сектор, форми обліку, внутрішні регламенти

ANNOTATION

Okhrimenko Artem Alexandrovich. Organization of accounting and information support for the management of the activities of communal non-commercial enterprises in the field of health care. - Graduation qualification work at the second (master's) level of higher education in specialty 071 "Accounting and taxation" of the educational and professional program "Accounting and taxation in the management of business activities and the state sector of the economy". - Central Ukrainian National Technical University of the Ministry of Education and Science of Ukraine. – Kropyvnytskyi, 2022.

The first chapter analyzes the peculiarities of activity, normative regulation and foreign experience of the functioning of non-commercial enterprises; the essence, purpose, tasks and functions of accounting and information support for the management of the activities of communal non-commercial enterprises in the field of health care are clarified. In the second part, the organizational features of the activity of the communal non-commercial enterprise "Center of primary medical and sanitary care" of the Ajam village council are analyzed; an assessment of the financial condition and effectiveness of financing of the CNP "Center of primary medical and sanitary care" of the Ajam village council was carried out. In the third section, the directions for optimizing the accounting and information support for the management of the activities of communal non-commercial enterprises and improving the efficiency of the accounting and information support for the management of the activities of the communal non-commercial enterprise "Center for primary medical and sanitary care" of the Ajam village council were developed.

Keywords: information, digitization, protection of human interests, third sector, accounting forms, internal regulations

ВСТУП

Актуальність теми. Ринкова економіка не спроможна (та і не ставить своєю ціллю) забезпечення інтересів окремої пересічної людини. Більш того, інститут ринку і громадянського суспільства мають протилежні цілі. В результаті виникають зони перетину інтересів держави, людини і бізнесу в яких інтереси населення часто ігноруються. Вирішити це питання практично всі країни світу намагаються шляхом створення некомерційних підприємств, метою створення яких є досягнення соціальних, освітніх, благодійних, культурних, наукових цілей, захисту прав і законних інтересів громадян.

Сучасна економічна система характеризується наявністю значного обсягу інформаційних потоків, які в умовах цифровізації зазнають суттєвих трансформацій. Це змінює процес інформаційного забезпечення прийняття рішень управлінським персоналом підприємств, а організація обліково – інформаційного забезпечення некомерційних підприємств охорони здоров'я має суттєві особливості та на сучасному етапі розвитку економічних відносин зазнає суттєвих трансформуваль.

Необхідність підвищення дієвості та прискорення процесів управління некомерційними підприємствами сфери охорони здоров'я у сучасних умовах вимагає нових підходів до збору, обробки та подання інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. Інструментарій формування інформації характеризується багатоваріантною методологічною основою та наявністю різноманітних методик формування, аналізу, що враховують мінливі умови зовнішнього середовища, складність макроекономічних процесів, їх важливість при здійсненні господарських операцій та виборі варіантів управлінських рішень. Існуюче протиріччя між сформованою системою обліково - інформаційного забезпечення управління некомерційних підприємств охорони здоров'я та невідповідність її вимогам, що висувуються до неї в даний час, свідчать про актуальність теми дослідження.

Питанням інформаційного та облікового забезпечення присвячені праці [Алексєєва С. Б.](#) [2], [Аніщенко Г.Ю.](#) [4], Барановська С.П. [6], Безбородова Т.В. [7], Безродна Т.М. [8], Бондар М.І. [17, 18, 19], [Будько О.В.](#) [21], [Василішин С. І.](#)

[22], Вигівська І.М. [24], Грабчук І.Л. [24], Вовчук Т.І. [28], Волощук Л.О. [31], Гайдук І. С [34], [Герасимович А.М.](#) [36], Гнилицька Л.В. [37], Гоголь Т.А [38], [Гордієнко Н.І.](#) [39], Гудзинський О.Д. [44], Гуренко Т.О [46], Дерев'янка С. І. [46], Липова А. С. [46], Денисенко М.П. [48], Колос І.В. [48], Довденко В.І. [49], Івахненко С. В. [55], [Краснікова Н. Г.](#) [68, 69], Левицька С.О. [76], Осадча О.М. [76], Л. М. [Малярець](#) [85], Нагірська К.Є. [94], Баланюк І.Ф. [101], Пилипів Н.І. [101], Якубів В.М. [101], [Палагута С. С.](#) [108], Пилипенко А. А. [112], Дзьобко І. П. [112], Писарчук О. В. [112], Правдюк Н.Л. [119], Рябенко В.В. [128], Рябенко Л.М. [128], Сардачук І.І. [131], Ситник В. Ф. [132], Терещенко Л. О. [135], Титаренко Г. А. [136], [Ткаченко С. А.](#) [137], [Толмачова А. М.](#) [139, 140], [Фатенок-Ткачук А.О.](#) [143], Ю.Ю. Харчук [147], Цибульник М. О. [149], [Шкромиди Н. Я.](#) [155], та багато інших.

На проблемних моментах діяльності некомерційних підприємств зосередили свою увагу : [Бенько І. Д.](#) [9, 11], [Борович О. В.](#) [20], Височан О.С. [25], Височан О.О. [25], Ясінська А.І. [25], Горожанкіна М. [25], [Волониць В. С.](#) [29], [Волошина Т. О.](#) [30], Вольська О.М. [32], Габрук О. [33], Пантелійчук Л. [33], [Гресько В. І.](#) [43], Гура Н. О. [45, 46], [Єгупова Л. О.](#) [52], Іваненко Ю. [54], [Кірдіна О. Г.](#) [59], [Козіцька Н. О.](#) [63], [Коробцова Н. В.](#) [67], [Краснікова Н. Г.](#) [68, 69], [Курносенко Л. В.](#) [75], Левицька С.О. [77, 78], [Матвєєва О. Ю.](#) [86], Музика І.С [93], Олійник Я. В. [103, 104, 105. 106], Пантейлічук С.Л. [109, 110, 111], [Романів Є. М.](#) [127], Савчук В.К. [130], Слободяник Ю.Б. [133], [Філіпова Н. В.](#) [145], Цибульник М. О. [149] та інші. Проте, незважаючи на значний доробок науковців, які займалися зазначеною проблематикою, питання обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я потребують подальших досліджень.

Мета дослідження. Метою дослідження є з'ясування проблемних аспектів обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я і розробка пропозицій щодо його удосконалення.

Задачі дослідження. Відповідно до поставленої мети було поставлено такі завдання:

- дослідити особливості діяльності, нормативне регулювання та закордонний досвід функціонування некомерційних підприємств;

- з'ясувати сутність, мета, завдання та функції обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я;

- проаналізувати організаційні особливості діяльності комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради;

- провести оцінку фінансового стану та ефективності фінансування КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради

- розробити напрями оптимізації обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств та підвищення ефективності обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Об'єктом дослідження виступає діяльність комунальних некомерційних підприємств закладів охорони здоров'я.

Предметом дослідження - організаційні аспекти обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я.

Робота виконана на базі комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Інформаційне забезпечення проведених досліджень. Теоретико-методологічну та інформаційну базу дослідження склали праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємств; інформаційної економіки; реформування економіки, удосконалення управління підприємствами, теорії прийняття управлінських рішень, управління; матеріали наукових, науково-практичних конференцій різних рівнів; інформація з Інтернет-мережі, періодичні видання; законодавчі та нормативні акти з питань облікового та інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємств, практичні матеріали досліджуваної установи.

Методи дослідження. У дослідженні використовувалися загальнонаукові методи пізнання: системно-структурний, абстрактно-теоретичний, комплексний, конкретно-економічний, порівняльний та статистичний. При вирішенні конкретних завдань у процесі дослідження було застосовано методи статистичного угруповання.

Робота має елементи наукової новизни які полягають у тому, що:

- **обґрунтовано** доцільність застосування терміну обліково - інформаційне забезпечення управління, та відповідно запропоновано авторське бачення цієї категорії як процесу створення технічних, програмних та комунікаційних умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на підприємстві (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей;
- **запропоновано** розглядати «інформаційне забезпечення управління» в контексті з об'єктом та розмежувати «інформаційне забезпечення управління» як безпосередньо постачання інформації і як інформаційно-технічне забезпечення. Останню вважаємо за доцільне визначати як «інформаційна технологія».
- **визначено проблеми і окреслені перспективи розвитку** обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у тому що, розроблені рекомендації можуть бути використані як комунальним некомерційним підприємством «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради так і іншими комунальними некомерційними підприємствами.

Апробація результатів дослідження та їх публікація. Результати дослідження доповідались на X Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем» та на IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти».

Основні положення й результати дослідження опубліковано у тезах «Трансформація системи обліково-аналітичного забезпечення як складової управління підприємством» Матеріалів IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти» та «Інформаційне забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я» Матеріалів X Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох основних розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

В першому розділі розглянуті нормативно–методичні засади організації обліково-інформаційного забезпечення управління комунальних некомерційних підприємств. в другому досліджено організаційно-економічна характеристика та стан фінансування комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради. У третьому розділі розроблені напрями удосконалення напрями удосконалення обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я.

Обсяг роботи. Робота викладена на 115 сторінках, вона містить 14 рисунків, 8 таблиць, додатки, список використаних джерел налічує 162 найменування та викладений на 18 сторінках.

РОЗДІЛ 1

НОРМАТИВНО–МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНИХ НЕКОМЕРЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Некомерційні підприємства: особливості діяльності, нормативного регулювання та закордонний досвід

Вирішення соціальних проблем можливо за умови безперебійного функціонування некомерційних підприємств. Ці підприємства називають третім сектором економіки, їх значення у соціально-економічному розвитку держави є суттєвим.

Вперше думка про те, що некомерційні підприємства є однією з основ громадянського суспільства, вперше була сформульована ще у XVIII ст. Так, Г. Гегель стверджував, що «створення громадянського суспільства - досягнення нової ери пов'язане з розпадом патріархальної сім'ї і формуванням буржуазних відносин» [35, с.390]. Свої припущення Гегель будував на ідеях основоположників політичної економії А.Сміта і П.Рікардо.

Ринкова економіка і громадянське суспільство — інститути які мають протилежні цілі, але ці цілі не можуть бути реалізовані і розвиватися один без одного. Співпраця між ними будується у тому числі і шляхом створення неприбуткових організацій, які дозволяють як усувати прогалини ринку, так і вирішувати проблеми громадянського суспільства.

На практиці, в зоні перетину інтересів держави, людини і бізнесу формуються зони, в яких інтереси населення часто ігноруються.

Існуючі інститути, які декларують свою спрямованість на захист інтересів людини та є частиною державного або місцевого самоврядування, як правило, не реалізують цю функцію – діють несистемно та на користь певного соціального інституту. Виходячи з цього, першочерговим завданням, місією інститутів громадянського суспільства, у тому числі некомерційних підприємств, є стабілізація та врегулювання протиріч у конфліктних зонах, що перебувають на

перетині інтересів держави, бізнесу та місцевого самоврядування, на користь якм суспільства у цілому та його окремих представників.

В Україні третій сектор почав формуватися значно пізніше, ніж у економічно розвинених країнах, у зв'язку з чим дана сфера не відрізняється достатнім ступенем самостійності.

Комерційні та некомерційні інститути, діючи на користь вузької соціальної групи, в умовах раціональніших інститутів громадянського суспільства, діють у рамках комплексної та суперечливої системи інтересів суспільства загалом. Некомерційний сектор економіки протиставляється комерційному, оскільки вибудовує свою діяльність в іншій системі мислення, і на розвиток економіки вплив надають не об'єктивні чинники, а суспільна нерівновага. Некомерційні підприємства звертаються до справедливості та здорового глузду при розподілі обмежених ресурсів у суспільстві, при цьому вони протиставляють себе комерційним підприємствам, які використовують переважно економічні закони. Держава ж при цьому на має однозначної позиції (від безпосереднього учасника ринку до "спостерігача").

Рисунком 1.1 проілюстрована структурна взаємодія та нерозривний взаємодоповнюючий характер основних процесів, які відбуваються у некомерційних підприємствах; зворотно-поступальна динаміка розвитку, яку можна представити як рух по спіралі.

Метою створення некомерційних підприємств є досягнення соціальних, освітніх, благодійних, культурних, наукових цілей, захисту прав і законних інтересів громадян. Крім того, ці підприємства забезпечують здоров'я, розвиток фізкультури і спорту, задовольняють духовні, інші нематеріальні потреби громадян, тобто їх функціонування спрямоване на досягнення усіх цілей, які спрямовані на досягнення суспільних благ.

Інновації в
некомерційних
підприємствах

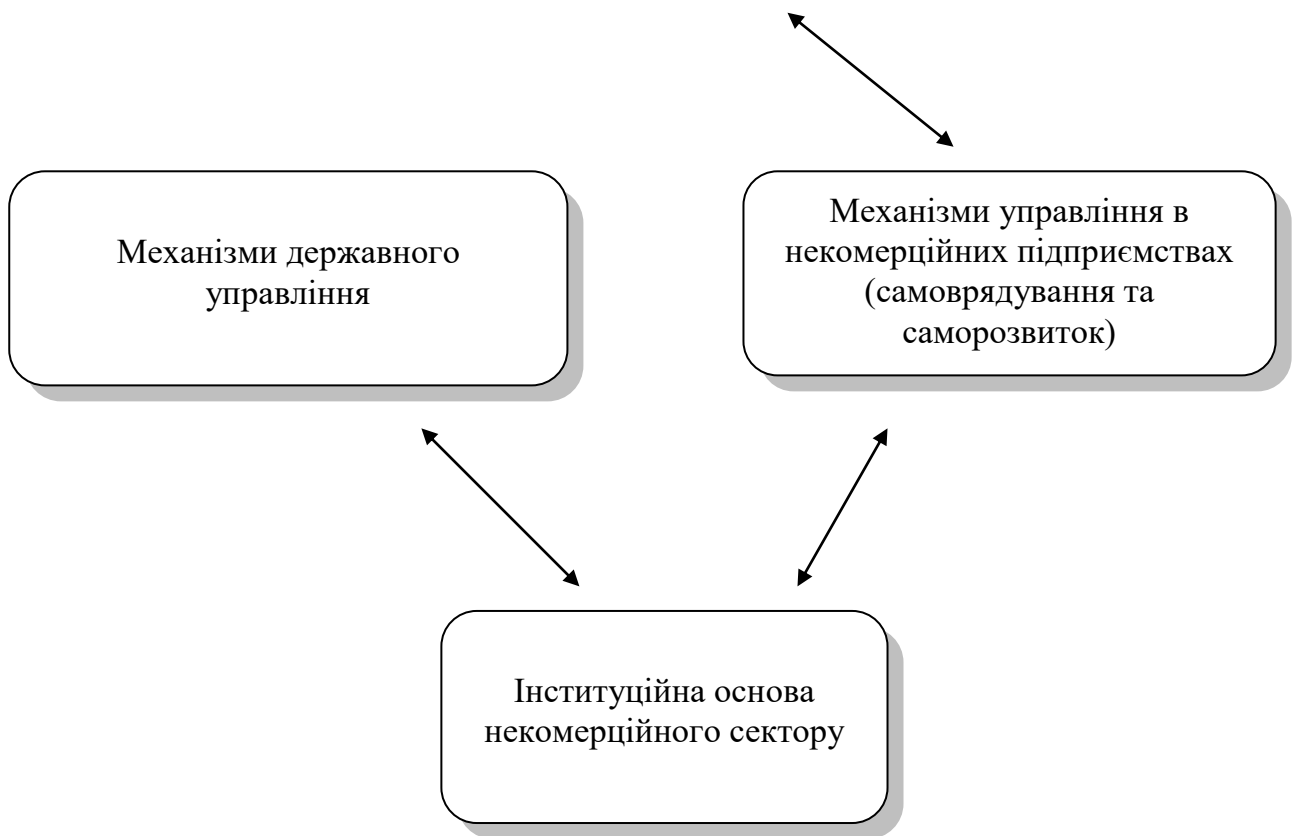

Рис. 1.1 Структурна взаємодія та нерозривний взаємодоповнюючий характер основних процесів у некомерційних підприємствах

Як правило, неприбуткові організації представлені громадськими організаціями, фондами, спілками, асоціаціями тощо.

Усі некомерційні підприємства України поділяються на бюджетні і небюджетні. Крім того, їх розрізняють за особливостями оподаткування та ознаками неприбутковості. Діяльність різних груп таких установ регламентується відповідними законами, проте існує багато невирішених питань у частині обліку, звітності та їх оподаткування, що призводить як до проблем у їх діяльності, так і до зловживань з їх боку.

Для некомерційних підприємств характерними є неприбутковість, некомерційність; значну їх частину становлять благодійні організації. Склад таких установ та їх класифікація різняться у різних країнах, проте їх об'єднує наявність бюджетних, громадських і релігійних організацій, товариств власників житла тощо. Водночас цільова спрямованість неприбуткових установ у розвинутих країнах дещо відрізняється від українських. Так, діяльність багатьох

з них спрямована на захист прав людини, збереження енергії та використання альтернативних її видів.

Теоретичною основою класифікації некомерційних підприємств, перш за все, є особливості їх цілей і діяльності. За цією ознакою розрізняють громадські організації, недержавні пенсійні фонди, кредитні спілки тощо. Але для повноти класифікації враховують джерела фінансування, особливості оподаткування тощо.

Відповідно до ст. 85 Цивільного кодексу України «непідприємницькими товариствами є товариства, які не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками. При цьому кодексом зазначено, що особливості правового статусу окремих видів непідприємницьких товариств встановлюються законом» [151].

Згідно до п. 14.1.121 Податкового кодексу України зазначається, «що неприбуткові підприємства, установи та організації – це неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до [пункту 133.4](#) статті 133 Податкового кодексу України. Пунктом [133.4](#) статті 133 Податкового кодексу України прописано, що не є платниками податку неприбуткові підприємства, установи та організації у порядку та на таких умовах:

- неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація (неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

- утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

- установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників у розумінні [Цивільного кодексу України](#)), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. При цьому не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування таких видатків, як: доходи (прибутки) неприбуткової організації

які використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами; доходи неприбуткових релігійних організацій використовуються також для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом для релігійних організацій, у тому числі надання гуманітарної допомоги, здійснення благодійної діяльності, милосердя.

- установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

- внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій» [115].

Відповідно до Податкового кодексу України вимоги положення щодо вимог наявності установчих документів не поширюються на бюджетні установи.

Зареєстровані установи та організації (новостворені), які подали в установленому порядку документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій під час або протягом 10 днів з дня державної реєстрації та які за результатами розгляду цих документів внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, для цілей оподаткування вважаються неприбутковими організаціями з дня їх державної реєстрації.

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Доходи неприбуткових релігійних організацій використовуються також для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом

для релігійних організацій, у тому числі надання гуманітарної допомоги, здійснення благодійної діяльності, милосердя.

У разі недотримання неприбутковою або релігійною організацією вимог, визначених пунктом [133.4](#) статті 133 Податкового кодексу України, така «неприбуткова організація зобов’язана подати у строк, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року (або з початку визнання організації неприбутковою в установленому порядку, якщо таке визнання відбулося пізніше) по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити і сплатити суму самостійно нарахованого податкового зобов’язання з податку на прибуток. Податкове зобов’язання розраховується виходячи із суми операції (операцій) нецільового використання активів. Така неприбуткова організація виключається контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій та вважається платником податку на прибуток для цілей оподаткування з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення» [115].

За період з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, по 31 грудня податкового (звітного) року така неприбуткова організація зобов’язана «щокварталу подавати до контролюючого органу [податкову декларацію з податку на прибуток](#) (з наростаючим підсумком), сплачувати податок у строк, визначений для квартального періоду та подавати фінансову звітність у порядку, встановленому для платників податку на прибуток» [115].

З наступного податкового (звітного) року така «неприбуткова організація подає [податкову декларацію з податку на прибуток](#) і фінансову звітність та сплачує податок на прибуток у порядку, встановленому цим розділом для платників податку на прибуток.

Встановлення контролюючим органом відповідно до норм Податкового кодексу України факту використання неприбутковою організацією доходів (прибутків) для цілей інших, ніж передбачені підпунктом 133.4.2, є підставою для виключення такої організації з Реєстру неприбуткових установ та організацій і нарахування податкового зобов’язання з податку на прибуток підприємств,

штрафних санкцій і пені відповідно до норм Податкового кодексу України. Податкові зобов'язання, штрафні санкції і пеня нараховуються, починаючи з першого числа місяця, в якому вчинено таке порушення» [115].

Порядок ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру встановлює Кабінет Міністрів України.

До неприбуткових організацій, що відповідають вимогам Податкового кодексу України і не є платниками податку, зокрема, можуть бути «віднесені:

- бюджетні установи;
- громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;
- спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб;
- житлово-будівельні кооперативи (з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому відповідно до закону здійснено прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку і такий житловий будинок споруджувався або придбавався житлово-будівельним (житловим) кооперативом), дачні (дачно-будівельні), садівничі та гаражні (гаражно-будівельні) кооперативи (товариства);
- об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, асоціації власників жилих будинків;
- професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, а також організації роботодавців та їх об'єднання;
- сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кооперативні об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам цього пункту» [115].

Для «неприбуткових організацій, які відповідають вимогам Податкового кодексу України та внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, встановлюється річний податковий (звітний) період.

Не є платниками податку суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, визначені главою 1 розділу XIV Податкового кодексу України.

Національний банк України здійснює розрахунки з Державним бюджетом України відповідно до [Закону України](#) "Про Національний банк України"» [115].

Згідно з п. 2 ст. 3 Господарського кодексу України, «господарська діяльність може здійснюватись і без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність)» [41]. Відповідно до п. 3 ст. 3 ГКУ, «діяльність негосподарюючих суб'єктів, спрямована на створення і підтримання необхідних матеріально_технічних умов їх функціонування... є господарчим забезпеченням діяльності негосподарюючих суб'єктів» [41]. При цьому у ст. 86 Цивільного кодексу України визначено, що «непідприємницькі товариства паралельно з основною діяльністю можуть здійснювати і підприємницьку, якщо вона не заборонена законодавчо. Якщо ж діяльність у формі підприємництва суб'єктам господарювання заборонена, вони здійснюють некомерційну господарську діяльність відповідно до гл. 5 Господарського кодексу України» [151].

Відповідно до статті 52 глави 5 Господарського кодексу України «некомерційне господарювання - це самостійна систематична господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання і яка спрямована на досягнення економічних, соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку» [41].

Некомерційна господарська діяльність здійснюється суб'єктами господарювання державного або комунального секторів економіки у галузях (видах діяльності), в яких відповідно до [статті 12](#) Господарського кодексу України забороняється підприємництво, на основі рішення відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування. Некомерційна господарська діяльність може здійснюватися також іншими суб'єктами господарювання, яким здійснення господарської діяльності у формі підприємництва забороняється законом» [41].

Не можуть здійснювати некомерційну господарську діяльність органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи.

Відповідно до статті 53 глави 5 Господарського кодексу України «некомерційна господарська діяльність може здійснюватися суб'єктами господарювання на основі права власності або права оперативного управління в організаційних формах, які визначаються власником або відповідним органом управління чи органом місцевого самоврядування з урахуванням вимог, передбачених Господарським кодексом України та іншими законами» [41].

Порядок створення, державної реєстрації, діяльності, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання окремих організаційних форм некомерційної господарської діяльності визначається Господарським кодексом України та іншими законами.

У разі якщо господарська діяльність громадян або юридичної особи, зареєстрованої як суб'єкт некомерційного господарювання, набуває характеру підприємницької діяльності, до неї застосовуються положення Господарського кодексу України та інших законів, якими регулюється підприємництво.

Згідно до статті 54 глави 5 Господарського кодексу України «на суб'єктів господарювання, які здійснюють некомерційну господарську діяльність, поширюються загальні вимоги щодо регулювання господарської діяльності з урахуванням особливостей її здійснення різними суб'єктами господарювання» [41], які визначаються Господарським кодексом України та іншими законодавчими актами.

При укладенні трудового договору (контракту, угоди) «суб'єкт господарювання, що здійснює некомерційну господарську діяльність, зобов'язаний забезпечити належні і безпечні умови праці, її оплати не нижчу від визначеного законом мінімального розміру, а також забезпечити інші соціальні гарантії, передбачені законом» [41].

З точки зору бухгалтерського обліку, відмінності між неприбутковими установами та комерційними підприємствами (організаціями) насамперед полягають у відсутності процесів виробництва і реалізації продукції (послуг), отриманні значної частини доходів у вигляді цільового фінансування від членів і не членів організації, відсутності статутного капіталу у більшості неприбуткових установ і поставок товарів (робіт, послуг) за основною діяльністю, тобто об'єкта оподаткування ПДВ.

Враховуючи зазначені вище особливості неприбуткових установ, можна дати таке визначення неприбуткової установи: це самостійний господарюючий суб'єкт, який має права юридичної особи і здійснює діяльність, передбачену установчими документами, має самостійний баланс, поточні рахунки в банках, печатку, веде бухгалтерський облік, подає звітність відповідно до законодавства, не має на меті отримання прибутку.

Діяльність більшості неприбуткових установ регулюється відповідними Законами України: «Про об'єднання громадян», «Про благодійництво та благодійні організації», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про гуманітарну допомогу» та ін. Необхідною умовою для отримання статусу неприбуткової організації чи установи є включення до відповідного Реєстру. При цьому «неприбутковим установам присвоюється ознака неприбутковості, яка позначається кодами секції S «[Надання інших видів послуг](#)» п. 94» [60].

Згідно з Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД), за видом економічної діяльності «неприбутковим установам надаються наступні коди:

- [94.11 - діяльність організацій промисловців і підприємців](#);
- [94.12 - діяльність професійних громадських організацій](#);
- [94.20 - діяльність професійних спілок](#);
- [94.91 - діяльність релігійних організацій](#);
- [94.92 - діяльність політичних організацій](#);
- [94.99 - діяльність інших громадських організацій, н.в.і.у»](#) [60].

Бюджетним організаціям, як неприбутковим установам, відповідно до Класифікатора видів економічної діяльності надаються коди відповідно до специфіки діяльності. Так, сфері освіти присвоюють коди секції P «[Освіта](#)»; сфері охорони здоров'я – секції Q «Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги»; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок - секції R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок»; тощо. Слід зазначити, що такий підхід до надання кодів КВЕД певною мірою ускладнює отримання статистичної інформації щодо їх діяльності.

Слід зазначити, що неприбуткові установи мають можливість здійснювати дії, що суперечать статутним документам. Це пов'язано з тим, що нагляд за діяльністю некомерційних організацій здійснюють лише:

- органи легалізації, які контролюють дотримання положень статуту організації;
- податкові органи, які здійснюють контроль за правильним і своєчасним поданням фінансової і податкової звітності;
- органи прокуратури, які здійснюють контроль щодо порядку загального нагляду.

Таким чином, створення і функціонування некомерційних підприємств у всьому світі покликано вирішувати соціальні проблеми, які постають перед сучасним суспільством. Метою створення цих установ є досягнення соціальних, благодійних, культурних, освітніх, наукових цілей, захисту прав і законних інтересів громадян, а також їх здоров'я, розвитку фізкультури і спорту, задоволення духовних та інших нематеріальних потреб громадян та у інших цілях, які спрямовані на досягнення суспільних благ.

Усі некомерційні підприємства України поділяються на бюджетні і небюджетні. Крім того, їх розрізняють за особливостями оподаткування та ознаками неприбутковості. Діяльність різних груп таких установ регламентується відповідними законами, проте існує багато невирішених питань у частині обліку, звітності та їх оподаткування, що призводить як до проблем у їх діяльності, так і до зловживань з їх боку.

1.2 Сутність, мета, завдання та функції обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я

У науковій та економічній літературі немає чітко визначеної та усталеної ієрархії понять «інформаційне забезпечення», «інформаційна система» та «система інформації», навіть багатьма дослідниками ці поняття ототожнюються. Найбільш поширеним є поняття інформаційної системи, до складу якої включаються інформаційний контур, інформаційні засоби, а також персонал, який здійснює дії з інформацією.

Сама категорія «інформація» є однією із найскладніших. На сьогодні вона характеризується нечіткістю визначень. У теорії управління інформація

розглядається як сукупність даних про зміни, які відбуваються у системі та навколишньому середовищі та зменшують ступінь невизначеності інформації про конкретний об'єкт.

Інформаційне забезпечення управління підприємством має свою мету, завдання, функції та елементи.

Система інформаційного забезпечення управління містить у собі взаємопов'язані елементи сприяння прийняттю ефективних рішень стосовно управління на підставі пошуку, отримання, зберігання, накопичення, передавання й обробки інформації, а саме: мету, завдання, функції (рис. 1.2).

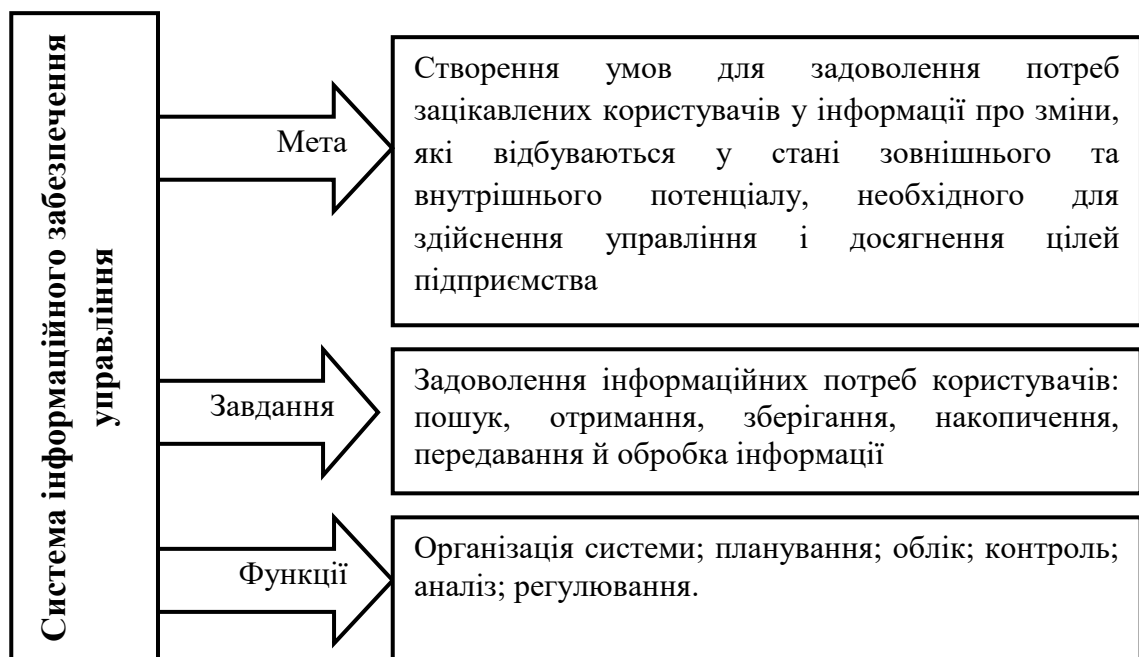

Рис.1.2. Система інформаційного забезпечення управління

[Алексєєв С. Б.](#) під інформаційним забезпеченням управління розглядає «процес створення умов для задоволення потреб менеджерів в інформації про зміни, що відбуваються у стані зовнішнього та внутрішнього потенціалу, необхідного для здійснення ефективного стратегічного управління і досягнення цілей підприємства» [2].

Безбородова Т.В. розглядає інформаційне забезпечення – як «процес задоволення потреб користувачів в інформації, необхідній для прийняття рішення, для здійснення якого необхідна наявність відповідної інформаційної

системи» [7].

Денисенко М.П. і Колос І.В. в ході свого дослідження дійшли висновку, що під «системою інформаційного забезпечення управління підприємством розуміють сукупність даних, організацію їх введення, обробки, збереження та накопичення, пошуку і поширення в межах компетенції між зацікавленими особами у зручній для них формі та у зручному вигляді» [48].

Корнєєв О.Ю. акцентує увагу на такому понятті, як «система інформаційного забезпечення підприємницької діяльності, і визначає його як сукупність взаємопов'язаних інформаційних систем, що опосередковують на міжсуб'єктному рівні відносини щодо організації та здійснення підприємництва, метою створення якої є забезпечення повної і достовірної інформації для ефективного здійснення підприємницької діяльності» [66].

Палагута С. пропонує при дослідженні інформаційного забезпечення використовувати системний підхід, відповідно до якого «інформаційне забезпечення – це динамічна система даних і способи їх обробки, які дають змогу вивчити реальний стан керованого об'єкта, виділити чинники, що його визначають, а також виявити можливості здійснення необхідних управлінських дій» [108].

Правдюк Н.Л. під інформаційним забезпеченням стратегічного розвитку підприємств розглядає «науково обґрунтоване управління процесом постійного зростання обсягу інформації та знань шляхом традиційних і нових інструментів обробки й аналізу інформації засобами бухгалтерського обліку, за допомогою сучасних технологій та її використання в діяльності товаровиробників для одержання конкурентних переваг і формування дієвої ... політики» [119].

На думку Ситник В. Ф. «інформаційне забезпечення містить інформаційні ресурси як предмет праці, інформацію як продукт праці, засоби і методи ведення усієї інформаційної бази — об'єкта управління...До інформаційного забезпечення належать методи класифікації та кодування інформації, способи організації нормативно-довідкової інформації, побудови банків даних, зокрема побудови та ведення інформаційної бази і т. д.» [132].

Титаренко Г. А. визначає «інформаційне забезпечення управління як сукупність систем класифікації і кодування техніко-економічної інформації,

уніфікованих систем документації та масивів інформації, що використовуються у процесі управління» [136].

Цибульська Е. І. під інформаційним забезпеченням розуміє «забезпечення управління для прийняття ефективних управлінських рішень необхідним інформаційним масивом даних, отриманих із вхідних інформаційних потоків шляхом організації технологічного процесу переробки інформації» [150]

Проаналізувавши наведені підходи щодо визначення категорії «інформаційне забезпечення управління» можна виокремити два основні підходи:

перший – пов’язаний саме з інформацією, яка є необхідною для ефективного управління підприємством (організацією);

другий – пов’язаний з інформаційними технологіями, програмним забезпеченням і технічними засобами.

Отже, категорія «інформаційне забезпечення управління», за деякими підходами включає застосування сучасних інформаційно - комунікаційних технологій (інформаційних технологій, технологічного обладнання, інформаційних продуктів, Web-content, порталів, браузерів, тощо).

Усі наведені підходи щодо категорії «інформаційне забезпечення управління» запропоновані економістами. Але «інформаційне забезпечення управління» достатньо широко використовується і фахівцями інших сфер. Таким чином, категорію «інформаційне забезпечення управління» є доцільним розглядати в контексті з об’єктом. Також, пропонуємо розмежувати «інформаційне забезпечення управління» як безпосередньо постачання інформації і як інформаційно-технічне забезпечення. Останню вважаємо за доцільне визначати як «інформаційна технологія».

Категорія «інформаційна технологія» нормативними документами визначається як «цілеспрямована сукупність інформаційних процесів із застосуванням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування» [125].

Отже, в цілому під інформаційним забезпеченням управління підприємством як правило розуміється процес задоволення потреб користувачів у інформації, яка потрібна на прийняття рішень.

Сутність інформаційного забезпечення полягає у органічному поєднанні наукових знань, наукової методології та методики з новітніми технічними засобами у всіх проявах інформаційної роботи. Відповідний категоріальний апарат передбачає такі принципові положення та уточнення: інформаційне забезпечення, яке підтримується інформаційною системою, не зводиться до технічних питань передачі даних та інформаційних технологій. Проте, зміст категорії «інформаційного забезпечення» значно ширший.

Система інформаційного забезпечення в значній мірі залежить від суб'єктів сприйняття інформації. Функції персоналу інформаційних систем та їх взаємозв'язок, на різних рівнях управління є різними. Це впливає на вибір і використання інформаційних технологій управління. Визначені [Бенько М.М.](#) основні відмінності і взаємозв'язки функцій персоналу інформаційних систем, керівників підприємства, при використанні інформаційних технологій наведені у таблиці 1.1 [\[12\]](#).

Інформаційне забезпечення управління підприємством дуже тісно пов'язане з бухгалтерською інформаційною системою, тому вважаємо за доцільне використання терміну обліково - інформаційне забезпечення., та Відповідно вважаємо за доцільне визначати категорію «обліково - інформаційне забезпечення управління» як процес створення технічних, програмних та комунікаційних умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на підприємстві (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей. Ядром обліково - інформаційного забезпечення управління є бухгалтерська інформаційна система.

Таблиця 1.1

Функції персоналу інформаційних систем та керівників в інформаційних технологіях управління підприємством [\[12\]](#)

Інформаційні технології персоналу об'єкта управління	Інформаційні технології керівників об'єкта управління
Реалізація інформаційних технологій із застосуванням комп'ютерних систем	Перетворення інформації на ресурс
Основа – технократичне мислення	Основа – продуктивне, і формалізоване мислення
Запам'ятовування відомостей і організація бази даних	Розуміння змісту бази даних
Прийняття окремих рішень	Вирішення проблем на основі взаємопов'язаних рішень
Складання планів	Осмислення фактичної проблемної ситуації і тенденції її змін
Забезпечення чіткості і повноти інформування про стан об'єкта управління	Забезпечення достовірності соціотехнічних та економічних узагальнень даних
Використання персональних комп'ютерів для виконання окремих операцій	Використання інформаційних технологій як засобу формування інформаційних ресурсів для досягнення цілей на основі організації узгоджених інформаційних потоків
Реальний вплив на об'єкт	Прогнозні оцінки наслідків
Комп'ютерне навчання	Забезпечення зростання освіченості і інформаційної культури персоналу

Формування достовірної і повної інформації на рівні підприємства як для облікових потреб, так і для потреб аудиторів, аналітиків, економістів та менеджерів усіх рівнів здійснюється саме у бухгалтерській інформаційній системі. Бухгалтерська інформаційна система є відкритою системою, а отже забезпечує зворотній зв'язок між обліковим процесом і управлінням.

Під системою інформації, як правило, розуміється сукупність проектних рішень за обсягами розміщення та формами організації інформації. Вона включає показники, довідкові дані, класифікатори та кодифікатори інформації, уніфіковані системи документації, інформацію на різних носіях, тоді як система інформації - це вся інформація, що характеризує підприємство, а також сукупність принципів формування складу інформаційних об'єктів, необхідних для вироблення, прийняття та контролю рішень у системі управління.

Інформаційна система та система інформації є різнорівневими категоріями. Система інформації, поряд з іншими блоками, є частиною інформаційної системи.

Процес інформаційного забезпечення на фізичному рівні є процесом руху та циркулювання інформації, на комунікативному рівні - процесом зв'язку, на інтелектуальному рівні - процесом поступової еволюції інформаційних процесів від рутинних, конторських, технічних та обчислювальних операцій до інформаційної роботи, творчого процесу. Інформаційна потреба

Отже, узагальнення існуючих підходів дозволяє нам запропонувати власне визначення інформаційного забезпечення управління як процесу створення умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на підприємстві (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей.

Первинним об'єктом інформаційної системи є елемент інформації. Упорядкування всіх елементів важливої інформації з позиції різних принципів є основою формування структури чи каркасу інформаційної системи, що дозволяє вибудовувати елементарні та загальні інформаційні процеси залежно від завдань користувача. Є доцільним класифікувати інформацію з метою управління з урахуванням особливостей різних рівнів ієрархії управління підприємством.

Інформація вищого керівництва переважно призначена для стратегічного управління та планування, а також розробки внутрішньої політики. Слід зазначити, що на сьогоднішній день інформація, що формується на різних рівнях управління організації, суперечлива, тому що при її підготовці використовуються різні методи розрахунку та оцінки показників. Кожна підсистема діє самостійно і має свої канали інформаційних зв'язків та принципи формування інформації, якість такої інформації не може задовольняти керівника, який приймає стратегічно важливі рішення, оскільки суттєво впливає на обґрунтованість прийнятих рішень.

Відсутність інформаційної бази прийняття управлінських рішень, побудованої на єдиних принципах, призводить до того, що у вищий рівень системи управління потрапляє інформація непорівнянна, суперечлива, що можна зарахувати до дезінформації. Для формування реальної інформаційної бази з метою прийняття управлінських рішень у процесі управління особливого значення в даний час набуває якість інформації.

У зв'язку з тим, що обліково - інформаційна система управління має ієрархічну внутрішню будову та розвинуті взаємозв'язки між елементами, є доцільним розглядати цю систему, як «чорний ящик» (рис. 1.3).

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

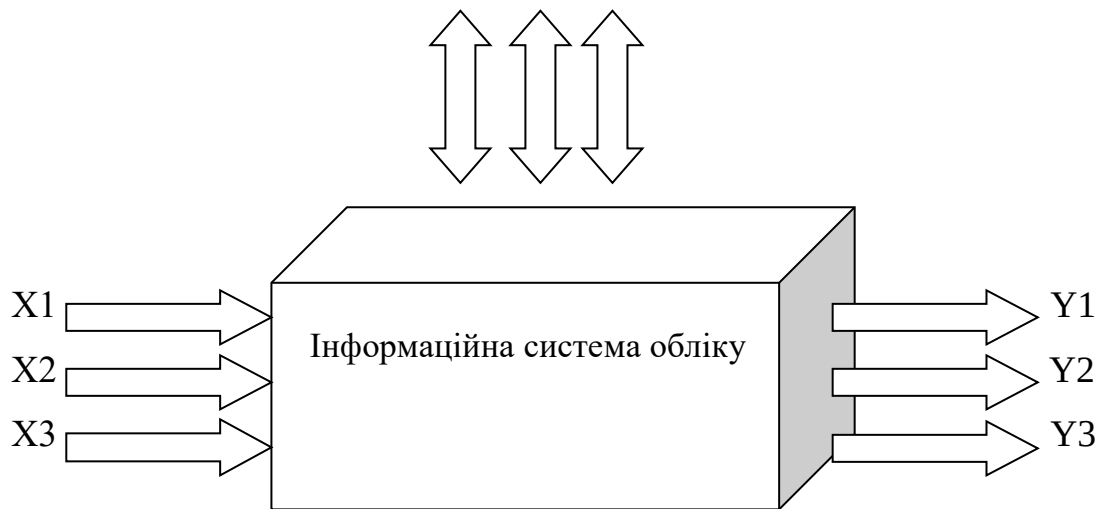

Рис. 1.3. Модель системи обліково - інформаційного забезпечення управління підприємством як відкритої кібернетичної системи

Тобто розглядати її «як перетворювач входів на виходи: $Y = RX$, де R – символічне позначення сукупності перетворень множини входів на множину виходів» [142].

На вхід системи інформаційного забезпечення надходить інформація, яка характеризує стан зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

У рамках першого етапу вхідна інформація проходить оцінку значущості, спочатку на раціональність і цінність інформації, далі необхідний і достатній обсяг, а потім - необхідну якість.

Інформація, що надійшла зберігається, безперервно оновлюється, накопичується до необхідного обсягу, в рамках інформаційної бази, основу якої складають інформаційні масиви, що включають облікову та позаоблікову інформацію. Шляхом систематизації інформація формується за областями, відповідним цілям управління.

Далі інформація передається у вигляді системи показників та параметрів фінансово – господарської діяльності та зовнішнього середовища. Сформована система показників та параметрів слугує основою для побудови елементів інформаційного забезпечення та є сукупністю взаємопов'язаних соціальних, економічних та техніко-економічних показників, що використовуються для вирішення управлінських завдань у рамках інформаційної системи. Вона визначає зміст управлінських документів та масивів.

Система показників та параметрів фінансово - господарської діяльності та зовнішнього середовища призначена для відображення різних функцій управління, пов'язаних з прогнозуванням, плануванням, організацією, оперативним управлінням, обліком та аналізом, контролем та регулюванням, прийняттям управлінських рішень.

Подальша обробка дозволяє складати різні групування, таблиці, відомості, де інформація згрупована за різними ознаками. Для групування є необхідним здійснювати кодування за умовними позначеннями, для чого використовуються системи класифікацій та кодування. Системи класифікацій та кодування дозволяють подати інформацію у формі, яка є зручною. Основна мета кодування полягає в однозначному позначенні об'єктів, а також у забезпеченні необхідної достовірності інформації, що кодується.

При дослідженні взаємодії системи управління на підприємстві та облікового процесу є необхідним враховувати часові фактори та ієрархії управління. Усі функції управління пов'язані з обліковою інформацією, яка тісно пов'язана з іншою інформацією в економічній системі управління торговельним підприємством, що ілюструє рисунок 1.4.

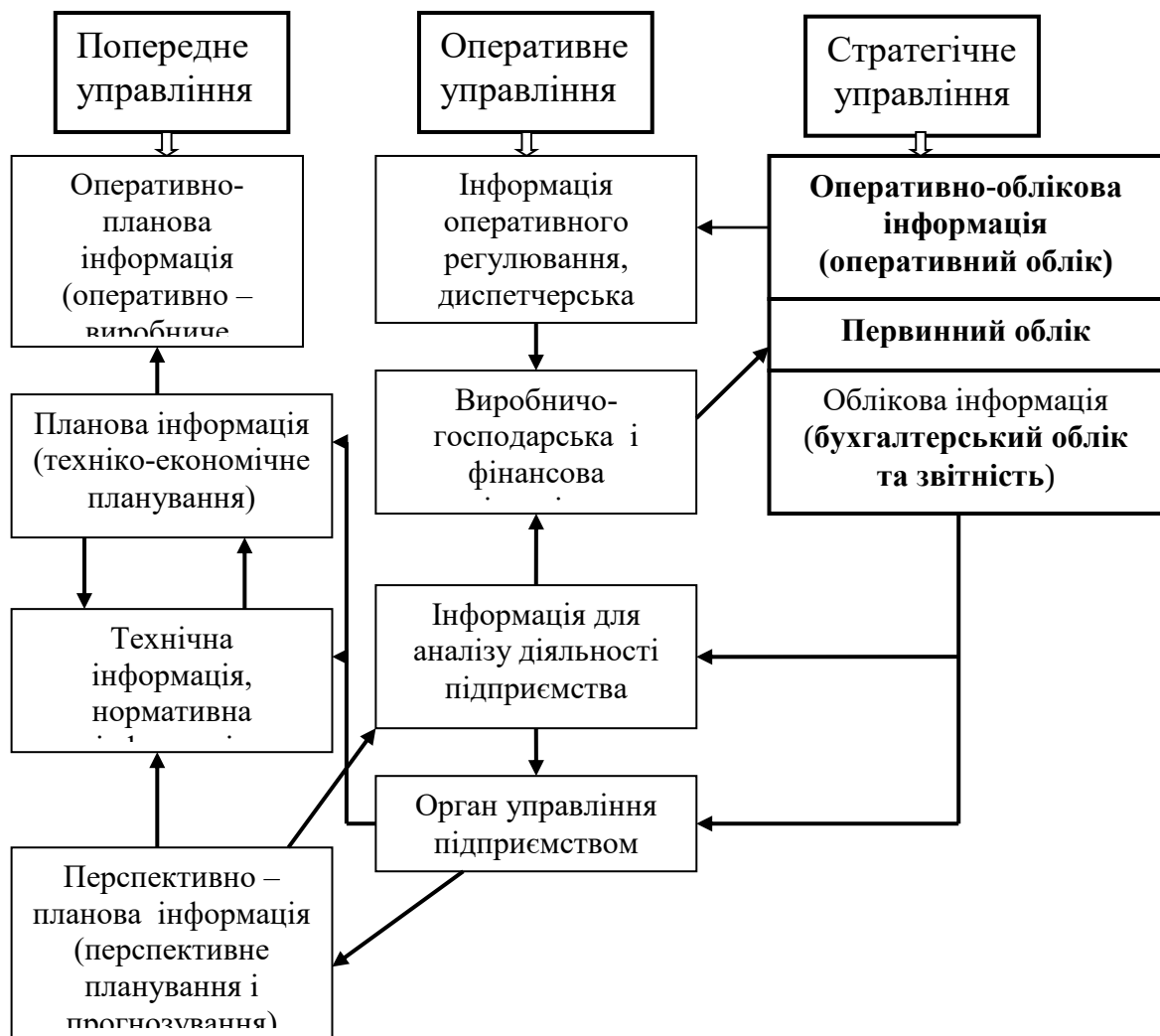

Рис. 1.4. Взаємозв'язок облікової інформації з іншою економічною інформацією в інформаційній системі управління підприємством

Бухгалтерська інформаційна система є відкритою кібернетичною системою, а отже активно впливає на об'єкт управління та зовнішнє середовище шляхом створення, накопичення та забезпечення їх достовірною та повною інформацією, а об'єкт управління і зовнішнє середовище – на бухгалтерську інформаційну систему, що обумовлює зворотній зв'язок між обліковим процесом і управлінням. Система інформаційного забезпечення управління відноситься до складних, має цілісну ієрархічну структуру з багатограничними зв'язками та складними функціями управління, що пов'язано з обміном зовнішніх і внутрішніх інформаційних потоків, багатоваріантністю видів інформації, яка циркулює у цій системі.

Обліково-інформаційне забезпечення системи управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я базується на наступних основних принципах:

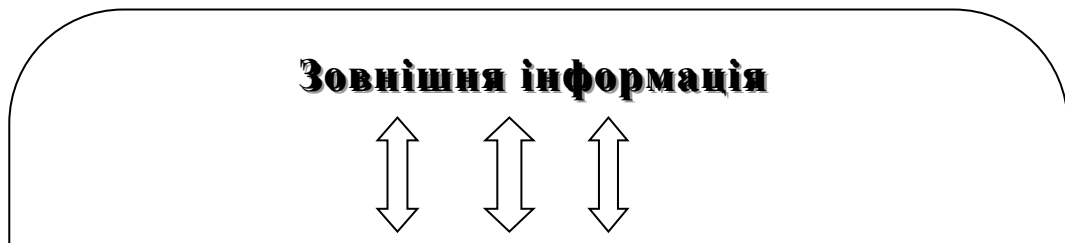
- об'єктивне відображення ресурсів, джерел їх утворення та господарських операцій;
- своєчасне і повне задоволення інформаційних потреб користувачів;
- оптимальне використання первинної інформації;
- використання уніфікованої інформації;
- стратегічне прогнозування варіантів функціонування комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я;
- практична реалізація результатів обліково -інформаційного забезпечення, які були отримані.

Слід зазначити, що на сьогодні серед науковців не існує одностайного трактування категорії «обліково-інформаційне забезпечення». Формування обліково-інформаційної інформації відбувається на засадах функціонального підходу у відповідній системі. Ця система є «синтезом різних видів обліку та аналізу створюється з метою забезпечення інформацією процесу прийняття управлінських рішень та контролю за їх реалізацією, що є передумовою оптимізації управлінських рішень і позитивно впливає на величину фінансових результатів» [149].

Система обліково-інформаційного забезпечення представляє «собою цілісну інформаційну систему, мета якої - забезпечення якісною та своєчасною економічною інформацією зацікавлених зовнішніх і внутрішніх користувачів з метою прийняття інформаційнообґрунтованих управлінських рішень для забезпечення стійкого розвитку» [149].

Для управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я необхідною є «нормативно-правова, методична, технічна, організаційна та іншого роду інформація, яка у сукупності може розглядатися як інформаційне забезпечення системи управління» [149].

На рисунку 1.5 представлена система інформаційного забезпечення управління діяльністю некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я.

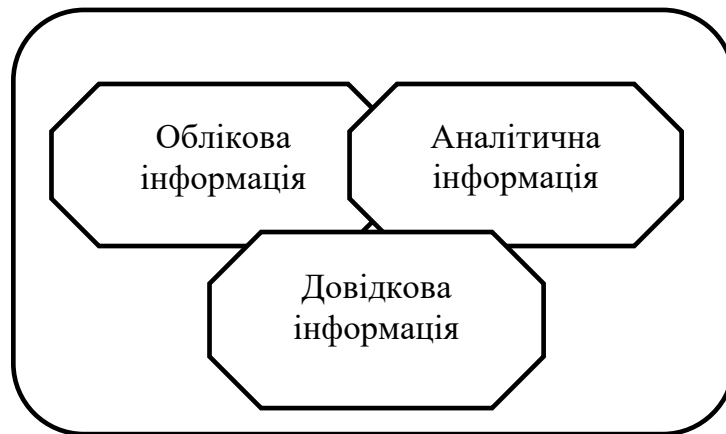

Рис. 1.5. Система інформаційного забезпечення управління діяльністю некомерційних підприємств - сфери охорони здоров'я.

Ефективність прийняття управлінських рішень залежить насамперед від належної організації обліку, планування, контролю та аналізу діяльності некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я. Для забезпечення успішного функціонування підприємств у сфері охорони здоров'я є необхідною інформація як про результати діяльності підприємства, його фінансовий та майновий стан та процеси їх формування, так і зовнішня інформація (рис. 1.6).

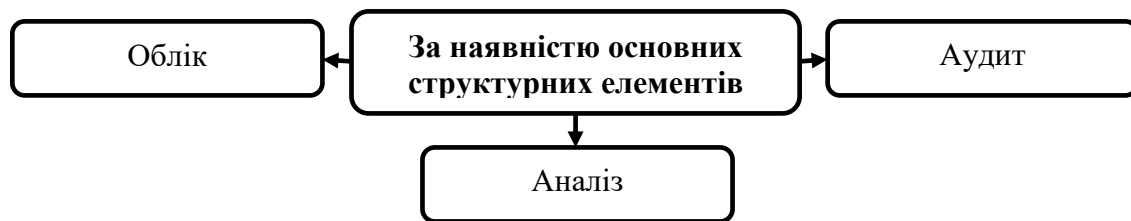

Рис. 1.6. – Структура обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я

Будь-яке підприємство (у тому числі і некомерційне підприємство у сфері охорони здоров'я) функціонує не відособлено, а підпадає під вплив зовнішнього середовища. При цьому підприємство із зовнішнім середовищем утворює особливу єдність. Це є необхідним враховувати при прийнятті управлінських рішень. Саме адаптація системи управління під зміни зовнішнього середовища забезпечують стабільність розвитку як окремого підприємства, так і сфери охорони здоров'я в цілому.

Будь – яка система (у тому числі і обліково-інформаційна) складається з елементів, які у процесі взаємодії між собою утворюють єдине ціле система складається.

Таким чином, «інформаційне забезпечення управління» є доцільним розглядати у контексті з об'єктом і розмежувати «інформаційне забезпечення управління» як безпосередньо постачання інформації і як інформаційно-технічне забезпечення. Інформаційне забезпечення управління підприємством дуже тісно пов'язане з бухгалтерською інформаційною системою, тому вважаємо за доцільне використання терміну обліково - інформаційне забезпечення.

Категорія «обліково - інформаційне забезпечення управління» це процес створення технічних, програмних та комунікаційних умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на підприємстві (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей. Ядром обліково - інформаційного забезпечення управління є бухгалтерська інформаційна система.

Створення і функціонування некомерційних підприємств у всьому світі покликані вирішувати соціальні проблеми, які постають перед сучасним суспільством. Метою створення цих установ є досягнення соціальних, благодійних, культурних, освітніх, наукових цілей, захисту прав і законних інтересів громадян, а також їх здоров'я, розвитку фізкультури і спорту, задоволення духовних та інших нематеріальних потреб громадян та у інших цілях, які спрямовані на досягнення суспільних благ.

Категорію «інформаційне забезпечення управління» є доцільним розглядати в контексті з об'єктом і розмежувати «інформаційне забезпечення управління» як безпосередньо постачання інформації і як інформаційно-технічне забезпечення. Останню категорію вважаємо за доцільне визначати як «інформаційна технологія».

Інформаційне забезпечення управління підприємством дуже тісно пов'язане з бухгалтерською інформаційною системою, тому вважаємо за доцільне використання терміну обліково - інформаційне забезпечення. Відповідно вважаємо за доцільне визначати категорію «обліково - інформаційне забезпечення управління» як процес створення технічних, програмних та комунікаційних умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на підприємстві (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей. Ядром обліково - інформаційного забезпечення управління є бухгалтерська інформаційна система.

Є доцільним розглядати обліково - інформаційну систему управління, як «чорний ящик», тому що вона має ієрархічну внутрішню будову та розвинуті взаємозв'язки між елементами, тобто розглядати її як перетворювач входів на виходи: $Y = RX$, де R – символічне позначення сукупності перетворень множини входів на множину виходів.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СТАН ФІНАНСУВАННЯ КОМУНАЛЬНОГО НЕКОМЕРЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЦЕНТР ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ» АДЖАМСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

2.1. Організаційна характеристика комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради

Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є закладом охорони здоров'я. Це підприємство забезпечує пацієнтів первинною медичною допомогою, яка спрямована на задоволення потреб населення у відновленні та збереженні здоров'я, попередження захворювань, зменшення потреби у госпіталізації та покращення якості життя.

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради створене за рішенням Кіровоградської районної ради у 2017 році відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» шляхом перетворення Комунального лікувального закладу «Центр первинної медико-санітарної допомоги Кіровоградського району».

Рішенням двадцять другої сесії Кропивницької районної ради сьомого скликання 01 березня 2019 року №488 Комунальне некомерційне підприємство Кіровограде районної ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги Кіровоградського району» було перейменовано у Комунальне некомерційне підприємство Кропивницької районної ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги Кропивницького району». Рішенням третьої сесії Кропивницької районної ради восьмого скликання від 17 червня 2021 року №132 було передано засновницькі права Комунального некомерційного підприємства Кропивницької районної ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги Кропивницького району» із спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Кропивницького району у комунальну власність територіальної

громади Аджамської сільської ради.

Рішенням шостої сесії восьмого скликання Аджамської сільської ради від 30 червня 2021 року №547 було прийнято засновницькі права Комунального некомерційного підприємства Кропивницької районної ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги Кропивницького району» та перейменовано у Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Відповідно до Статуту (Додаток А) КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є правонаступником усього майна, всіх прав та обов'язків Комунального некомерційного підприємства Кропивницької районної ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги Кропивницького району».

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради було створене на базі майна комунальної власності Аджамської територіальної громади та на договірних засадах майна комунальної власності Соколівської, Великосеверинівської, Первозванівської та Катеринівської територіальних громад.

Засновником та власником КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є Аджамська сільська рада Кропивницького району Кіровоградської області.

Організаційна структура КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради включає:

- адміністративно-управлінський відділ;
- допоміжні підрозділи;
- лікувально-профілактичні підрозділи

Відповідно до Статуту уповноваженим засновником органом управління КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради, та розпорядником бюджетних та цільових коштів, за рахунок яких фінансується комунальне некомерційне підприємство є Відділ соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради.

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської

сільської ради є підпорядкованим, підзвітним та підконтрольним Уповноваженому органу управління.

Як і будь яке некомерційне підприємство, КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснює господарську некомерційну діяльність без мети одержання прибутку. Діяльність досліджуваної установи спрямована на досягнення соціальних та інших результатів.

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради у своїй діяльності керується Конституцією України, Господарським та Цивільним Кодексами України, законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, загальнообов'язковими для всіх закладів охорони здоров'я наказами та інструкціями Міністерства охорони здоров'я України, загальнообов'язковими нормативними актами управління охорони здоров'я Кіровоградської облдержадміністрації, відповідними рішеннями Аджамської сільської ради та положеннями Статуту.

Відповідно до статуту основною метою створення КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є надання первинної медичної допомоги та здійснення управління медичним обслуговуванням населення, що постійно проживає (перебуває, прикріплене до лікарів за деклараціями) на території діяльності, а також вжиття заходів з профілактики захворювань населення та підтримки громадського здоров'я.

У Статуті зазначено, що предметом діяльності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради «є:

1) медична практика з надання первинної та інших видів медичної допомоги населенню;

2) забезпечення права громадян на вільний вибір лікаря з надання первинної медичної допомоги у визначеному законодавством порядку;

3) організація надання первинної медичної допомоги у визначеному законодавством порядку, в тому числі надання невідкладної медичної допомоги в разі гострого розладу фізичного чи психічного здоров'я пацієнтам, які не потребують екстреної, вторинної (спеціалізованої) або третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги;

- 4) проведення профілактичних щеплень;
- 5) планування, організація, участь та контроль за проведенням профілактичних оглядів, здійснення профілактичних заходів, у тому числі безперервне відстеження стану здоров'я пацієнта з метою своєчасної профілактики, діагностики та забезпечення лікування хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів;
- 6) консультації щодо профілактики, діагностики, лікування хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів, а також щодо ведення здорового способу життя;
- 7) взаємодія з суб'єктами надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги з метою своєчасного діагностування та забезпечення дієвого лікування хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів з урахуванням особливостей стану здоров'я пацієнта;
- 8) організація відбору та спрямування хворих на консультацію та лікування до закладів охорони здоров'я та установ, що надають вторинну (спеціалізовану) та третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу, а також відбору хворих на санаторно-курортне лікування та реабілітацію у визначеному законодавством порядку;
- 9) проведення експертизи тимчасової непрацездатності та контролю за видачею листків непрацездатності;
- 10) направлення на МСЕК осіб зі стійкою втратою працездатності;
- 11) участь у проведенні інформаційної та освітньо-роз'яснювальної роботи серед населення щодо формування здорового способу життя;
- 12) участь у державних та регіональних програмах щодо організації пільгового забезпечення лікарськими засобами населення у визначеному законодавством порядку та відповідно до фінансового бюджетного забезпечення галузі охорони здоров'я;
- 13) участь у державних та регіональних програмах щодо скринінгових обстежень, профілактики, діагностики та лікування окремих захворювань у порядку визначеному відповідними програмами та законодавством;
- 14) участь у визначенні проблемних питань надання первинної медичної

допомоги у (ОТГ) та шляхів їх вирішення;

15) надання рекомендацій Аджамській сільській раді щодо розробки планів розвитку первинної медичної допомоги;

16) моніторинг забезпечення та раціональне використання лікарських засобів, виробів медичного призначення, медичного обладнання та транспортних засобів;

17) забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників Підприємства;

18) зберігання, перевезення, придбання, пересилання, відпуск, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, замісників їх аналогів, отруйних та сильнодіючих речовин (засобів) згідно з вимогами чинного законодавства України;

19) залучення медичних працівників для надання первинної медико-санітарної допомоги, в тому числі залучення лікарів, що працюють як фізичні особи — підприємці за договорами підряду, підтримка професійного розвитку медичних працівників для надання якісних послуг;

20) закупівля, зберігання та використання ресурсів, необхідних для надання медичних послуг, зокрема лікарських засобів (у т.ч. наркотичних засобів та прекурсорів), обладнання та інвентарю;

21) координація діяльності лікарів із надання первинної медичної допомоги іншими суб'єктами надання медичної допомоги;

22) надання платних послуг з медичного обслуговування населення відповідно с чинного законодавства України;

23) надання елементів паліативної допомоги пацієнтам на останніх стадіях перебігу невиліковних захворювань, яка включає комплекс заходів, спрямованих на полегшення фізичних та емоційних страждань пацієнтів, моральну підтримку членів їх сімей;

24) визначення потреби структурних підрозділів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради та населення лікарських засобах, výroбах медичного призначення, медичному обладнанні транспортних засобах для забезпечення населення доступною, своєчасною якісною медичною допомогою;

- 25) організація стаціонар замісних форм надання медичної допомоги;
- 26) залучення для організації надання виїзної первинної медико-санітарної допомоги за договорами підряду власних автомобілів медичних працівників, а також залучення за договорами підряду на роботу працівників;
- 27) надання будь-яких інших послуг суб'єктам господарювання, що надають первинну медичну допомогу на території Аджамської територіальної громади та інших громад, які обслуговуються КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради;
- 28) інші функції, що впливають із покладених на КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради завдань;
- 29) КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради може бути клінічною базою вищих медичних навчальних закладів усіх рівнів акредитації та закладів післядипломної освіти» [52].

У Статуті КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради прописано, що джерелами формування майна та коштів досліджуваного некомерційного підприємства є:

- 1) комунальне майно, передане КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради відповідно до рішення про його створення;
- 2) комунальне майно, передане в користування КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради на правах оперативного управління або на договірній основі;
- 3) кошти місцевого бюджету;
- 3) власні надходження КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради: кошти від здачі в оренду майна; кошти та інше майно, одержані від реалізації продукції (робіт, послуг);
- 4) цільові кошти;
- 5) кредити банків;
- 6) майно, придбане у інших юридичних або фізичних осіб;
- 7) майно, що надходить безоплатно або у вигляді безповоротної фінансової допомоги чи добровільних благодійних внесків, пожертвувань юридичних і фізичних осіб; надходження коштів на виконання програм соціально -

економічного розвитку регіону, програм розвитку медичної галузі;

8) майно, отримане з інших джерел, які не заборонені чинним законодавством країни.

9) інші джерела, не заборонені законодавством.

Вилучення майна Підприємства може мати місце лише у випадках, передбачених чинним законодавством України та за погодженням із Аджамською сільською радою, яка є Засновником.

Статутний капітал КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради становить: 1000 (одна тисяча) гривень (Додаток А)

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради планує свою діяльність з метою реалізації єдиної комплексної політики з галузі охорони здоров'я.

Досліджуване некомерційне підприємство створює для працівників належні і безпечні умови праці, забезпечує додержання норм чинного законодавства України про працю, правил та норм охорони праці, техніки безпеки, соціального страхування.

Також КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради забезпечує своєчасну сплату податкових та інших обов'язкових платежів з урахуванням своєї статутної діяльності та відповідно до чинного законодавства України (податок на доходи фізичних осіб, військовий збір та єдиний соціальний внесок).

Відповідно до ст. 18 п. 18.1 Податкового кодексу України при нарахуванні і сплаті податку з доходів фізичних осіб та військового збору на КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради покладені «обов'язки з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків» [115], тобто досліджуване некомерційне підприємство виступає податковим агентом. І як «податковий агент прирівнюється до платників податків і має права та виконує обов'язки, встановлені Податковим кодексом України для платників податків» [115] відповідно до ст. 18 п. 18.2 Податкового кодексу України. Тобто, КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради

«здійснює виплату доходу працівникам у строки, встановлені законом для податкового кварталу, направляє до податкового органу відомості про нарахований дохід та суму відрахованого податку» [115].

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради, як податковий агент, що «нараховує і виплачує доходи на користь платників податків й утримують з таких доходів податок на доходи фізичних осіб подає до контролюючого органу Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку за формою, що затверджена Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1 ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку» № 4 від 13 січня 2015 р.» [115].

Податковий розрахунок за формою №1 ДФ досліджуване комунальне некомерційне подає «окремо за кожний квартал (податковий період) на протязі 40 календарних днів, які є наступними за останнім календарним днем звітного кварталу. Окремий податковий розрахунок за календарний рік не подається. Якщо останній день терміну подання податкового розрахунку припадає на вихідний чи святковий день то останнім днем терміну вважається наступний за вихідним або святковим операційний (банківський) день» [115].

У процесі нарахування доходів найманим працівникам і здійсненні відповідних утримань ПДФО та військового збору, КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради стає платником єдиного соціального внеску (відповідно до п. 1 частини першої ст. 4 Закону України про ЄСВ). Як платник зборів на обов'язкове соціальне страхування досліджуване некомерційне підприємство зареєстровано у відділенні Пенсійного фонду України, до якого регулярно подає відповідні розрахунки та звіти у встановлені законодавством терміни.

Як платник єдиного соціального внеску (ЄСВ) КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради, регулярно нараховує відповідні нарахування «за календарний місяць, не пізніше 20 числа наступного місяця. При цьому під час кожної виплати заробітної плати, на суми якої нараховується єдиний внесок, одночасно з виплатою зазначених сум сплачує

нарахований на ці виплати єдиний внесок у розмірі, встановленому для таких платників (авансові платежі). Кошти перераховуються одночасно з отриманням (перерахуванням) коштів на оплату праці» [115].

Таким чином, бухгалтерією КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради регулярно формується і подається до відповідних органів фінансова, статистична і податкова звітність (як платника податків і як податкового агента).

Керівництво КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради розробляє та реалізує кадрову політику, контролює підвищення кваліфікації працівників; акумулює власні надходження та витрачає їх в інтересах некомерційного підприємства відповідно до чинного законодавства України та Статуту.

Управління КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснює Засновник - Аджамська сільська рада Кропивницького району Кіровоградської області. Уповноваженим засновником органом управління досліджуваним некомерційним підприємством є Відділ соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради.

Поточне керівництво (оперативне управління) КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснює керівник досліджуваного некомерційного підприємства (головний лікар), який призначається на посаду Відділом соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради у відповідності до вимог діючого законодавства України. Керівник КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради призначається на посаду на конкурсній основі шляхом укладення з ним контракту на строк до п'яти років. Строк найму, права, обов'язки і відповідальність керівника, умови його матеріального забезпечення та інші умови найму прописуються у контракті.

Питання щодо рішень про внесення змін до Статуту, затвердження статуту КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради у новій редакції; погодження договорів про спільну діяльність Аджамська сільська рада Кропивницького району Кіровоградської області.

Відділ соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради погоджує зміни до Статуту та здійснює контроль за його

додержанням; визначає основні напрями діяльності досліджуваного некомерційного підприємства, затверджує плани діяльності та контролює їх виконання.

Договори щодо надання медичного обслуговування за рахунок бюджетних коштів з КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради укладає Центральний орган виконавчої влади.

Головний лікар КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради, який є керівником підприємства діє без довіреності від імені досліджуваного некомерційного підприємства, представляє його інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, інших органах, відносинах з іншими юридичними та фізичними особами, підписує від його імені документи та видає довіреності, делегує право підпису документів іншим посадовим особам досліджуваного підприємства, укладає договори, відкриває в органах Державної казначейської служби України та установах банків поточні та інші рахунки. Головний лікар самостійно вирішує всі питання діяльності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради за винятком тих, які відповідно до діючого законодавства та положень Статуту віднесені до компетенції Аджамської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області. На головного лікаря також покладена організація роботи досліджуваного некомерційного підприємства щодо надання населенню, відповідно до вимог нормативно-правових актів медичної допомоги. Головний лікар також несе відповідальність за формування та виконання фінансового плану розвитку КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради, результати його господарської діяльності, виконання показників ефективності діяльності досліджуваного некомерційного підприємства; за якість послуг, що надаються досліджуваним некомерційним підприємством тощо. Головний лікар користується правом розпорядження майном та коштами КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради відповідно до діючого законодавства та положень Статуту досліджуваного підприємства; забезпечує ефективне використання збереження закріпленого за досліджуваним некомерційним підприємством на правах оперативного управління.

У межах своєї компетенції головний лікар видає накази та інші акти, вказівки, які є обов'язковими для виконання всіма підрозділами та працівниками КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради. Також головний лікар забезпечує контроль за веденням та зберіганням медичної та іншої документації.

Також головний лікар відповідає за подання в установленому порядку до Аджамської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області квартальної, річної, фінансової та інших форм звітності досліджуваного некомерційного підприємства, зокрема щорічно до 01 лютого надає Аджамській сільській раді Кропивницького району Кіровоградської області бухгалтерську та статистичну звітність, інформацію про рух основних засобів тощо.

Саме головний лікар, як керівник досліджуваного некомерційного підприємства, приймає рішення щодо прийняття на роботу, звільнення з роботи, а також інші рішення, які передбачені законодавством про працю у сфері трудових відносин (укладає трудові договори з працівниками; забезпечує підбір кадрів, дотримання працівниками правил внутрішнього трудового розпорядку тощо). На головного лікаря покладена відповідальність щодо створення умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня працівників згідно із затвердженим графіком.

Заступники керівника і головний бухгалтер призначається на посаду та звільняються з посади головним лікарем (керівником) КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Також на головного лікаря покладені обов'язки забезпечення проведення колективних переговорів, укладення колективного договору, дотримання вимог законодавства про охорону праці, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм і правил, створення належних умов праці.

Крім того головний лікар несе відповідальність за збитки, завдані КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради з вини керівника, затверджує положення про:

- структурні підрозділи досліджуваного некомерційного підприємства;
- преміювання працівників за підсумками роботи (за погодженням із

Аджамською сільською радою Кропивницького району Кіровоградської області);

- порядок надходження і використання коштів, які отримані як благодійні внески, гранти та дарунки;
- порядок приймання, зберігання, відпуску та обліку медичних виробів та лікарських засобів.

Крім вищезазначеного, на головного лікаря покладено вирішення усіх інших питань, які віднесені до компетенції керівника у відповідності із чинним законодавством. Щодо додержання порядку ведення та забезпечення достовірності фінансового обліку, то головний лікар несе відповідальність разом з головним бухгалтером КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

З метою здійснення ефективного громадського контролю за діяльністю КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради та реального забезпечення права членів територіальної громади на участь в управлінні об'єктами комунальної власності, за рішенням Аджамської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області і досліджуваного некомерційного підприємства створена Спостережна рада. Цей орган ініціативним і дорадчим органом як Аджамської сільської ради Кропивницького району Кіровоградської області так і КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Метою діяльності Спостережної ради досліджуваного некомерційного підприємства є сприяння реалізації прав громадян на участь в управлінні охороною здоров'я, покращення якості та доступності медичної допомоги та медичних послуг пацієнтам, дотримання прав та забезпечення безпеки пацієнтів, дотримання вимог законодавства при здійсненні КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради медичного обслуговування.

Працівники досліджуваного некомерційного підприємства беруть участь в управлінні підприємством шляхом проведення загальних зборів трудового колективу, професійну спілку, Спостережну раду.

Контроль якості надання медичної допомоги хворим на КНП «Центр

первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснюється шляхом експертизи відповідності якості наданої медичної допомоги у відповідності з міжнародними принципами доказової медицини, вимогам та галузевим стандартам у сфері охорони здоров'я та діючому законодавству.

Отже, Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є типовим некомерційним підприємством - закладом охорони здоров'я. Це підприємство забезпечує пацієнтів первинною медичною допомогою, яка спрямована на задоволення потреб населення у відновленні та збереженні здоров'я, попередження захворювань, зменшення потреби у госпіталізації та покращення якості життя.

Розпорядником бюджетних та цільових коштів, за рахунок яких фінансується КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є Відділ соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради. Отже, КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є підпорядкованим, підзвітним та підконтрольним безпосередньо Відділу соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради.

Досліджуване некомерційне підприємство здійснює господарську некомерційну діяльність, спрямовану на досягнення соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

2.2. Оцінка фінансового стану та ефективності фінансування КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради

Оцінка фінансового стану некомерційного підприємства здійснюється на підставі даних фінансової звітності і дозволяє систематично і всесторонньо оцінювати підприємство з використанням наявних видів і методів аналізу, комплексу різних показників. За результатами фінансового аналізу є можливим:

- критично оцінювати фінансові результати діяльності і фінансовий стан як в статистиці за аналізований період, так і в динаміці за ряд періодів;
- виявити «больові» точки у фінансовій діяльності;

- визначити шляхи ефективнішого використання фінансових ресурсів, раціонального їх використання.

Нераціональність використання фінансових ресурсів приводить до низької платоспроможності і, як наслідок, до можливих проблем у виконанні проекту, зривам термінів календарного плану виконання проекту, до збільшення економічних санкцій. Аналіз фінансового стану - це частина загального, повного аналізу діяльності, який складається з двох тісно взаємозв'язаних розділів:

- фінансового аналізу;
- управлінського аналізу.

Рисунком 2.1 проілюстроване місце фінансового аналізу в загальній системі аналізу господарської діяльності господарської діяльності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

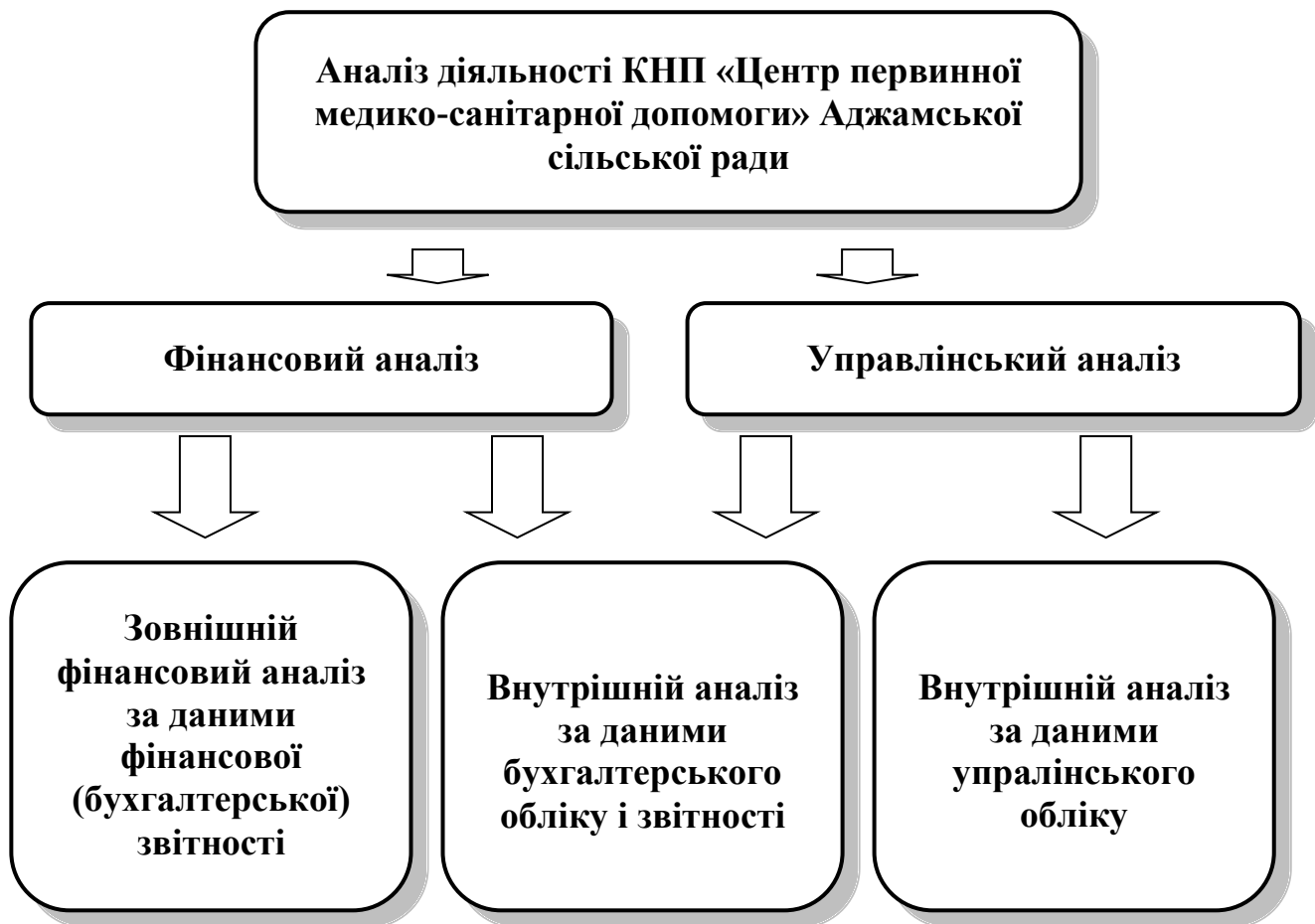

Рис. 2.1 Місце фінансового аналізу в загальній системі аналізу господарської діяльності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради

Одним з основних чинників поділу аналізу на фінансовий і управлінський, є наявність двох основних груп користувачів інформації: на зовнішніх і внутрішніх. Для різних користувачів є необхідним різний обсяг аналітичної інформації.

В результаті аналізу можуть бути поставлені різні цілі:

- аналіз поточного фінансового стану;
- аналіз з метою розробки прогнозу на перспективу.

На відміну від комерційних, підприємства (організації) третього сектора не мають єдиних показників ефективності. Враховуючи специфіку їх діяльності, тільки фінансові категорії не можуть свідчити про ефективність діяльності некомерційного підприємства. При визначенні ефективності їх діяльності відсутні показники прибутковості і рентабельності, які при порівнянні з аналогічними показниками інших некомерційних підприємств давали б нам однозначну відповідь, яке з підприємств працює успішніше і ефективніше. Проте, для цілей фінансового управління головному лікарю КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради необхідно уміти визначати фінансові показники діяльності, відстежувати їх динаміку і при поєднанні із нефінансовими методами оцінки, проводити аналіз успішності діяльності досліджуваного некомерційного підприємства і прогнозувати подальші перспективи і напрями його розвитку.

На підставі даних балансів за останні три роки (Додатки В, Д, Е) у таблиці 2.1 наведено структуру і динаміку активів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Наведені дані свідчать, що структура балансу є нестійкою, крім того станом на 01.01.2021 року відбулось значне зменшення валюти балансу.

Таблиця 2.1

Динаміка та структура активів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради станом на 01.01.2019 – 01.01.2022 р., тис. грн.

Активи	на 01.01.2019	на 01.01.2020	на 01.01.2021	на 01.01.2022
Основні засоби	5665	8603	499	640
первісна вартість	8554	12130	5022	697
знос	2888	3527	4523	57
Запаси	680	875	1006	1599
Поточна дебіторська заборгованість	-	55	9	2
Гроші та їх еквіваленти	1	106	446	324

Дані таблиці 2.1 та рисунку 2.2 свідчать, що станом на 01.01.2018 і 01.01.2019 рр. найбільшу питому вагу у структурі активів посідали основні засоби, а з 01.01. 2020 – запаси.

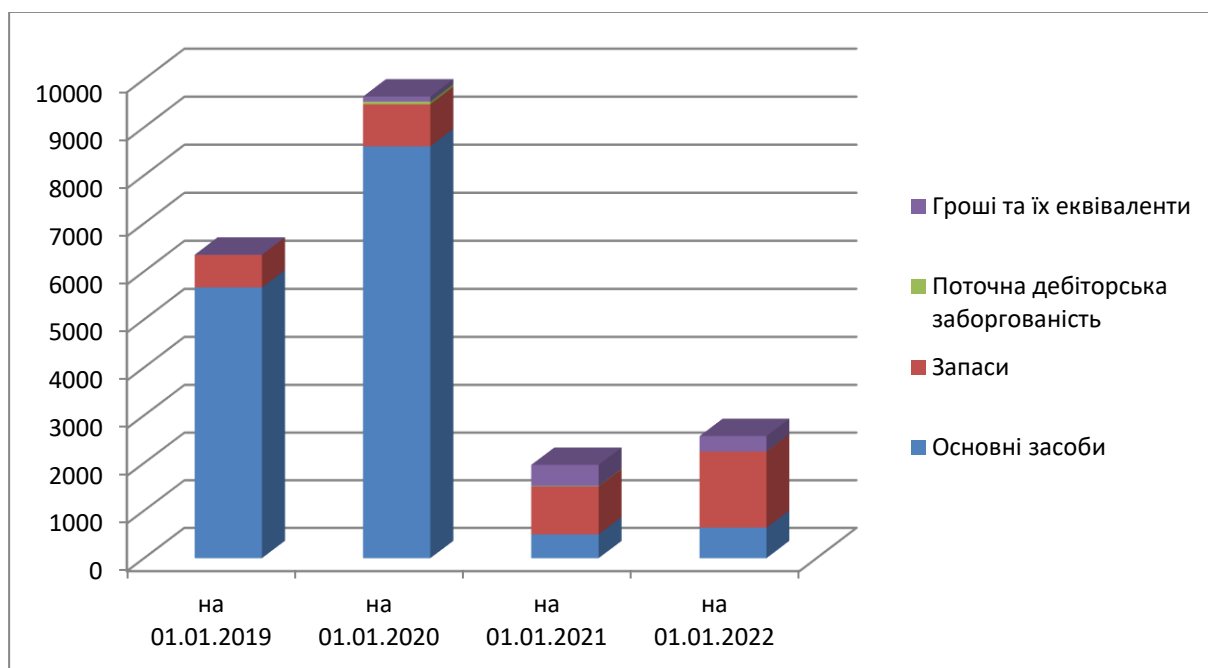

Рис. 2.2 Динаміка та структура активів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради станом на 01.01.2019 – 01.01.2022 р., тис. грн.

Таблицею 2.2 наведено структуру і динаміку пасивів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Таблиця 2.2

Динаміка та структура пасивів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради станом на 01.01.2019 – 01.01.2022 р., тис. грн.

Пасиви	на 01.01.2019	на 01.01.2020	на 01.01.2021	на 01.01.2022
Зареєстрований (пайовий) капітал	8553	12095	12275	697
Фінансовий результат	(2295)	(3628)	(11680)	1410
Поточна кредиторська заборгованість	88	1172	1356	456

Структура та динаміка пасивів балансу КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради унаочнена на рисунку 2.3.

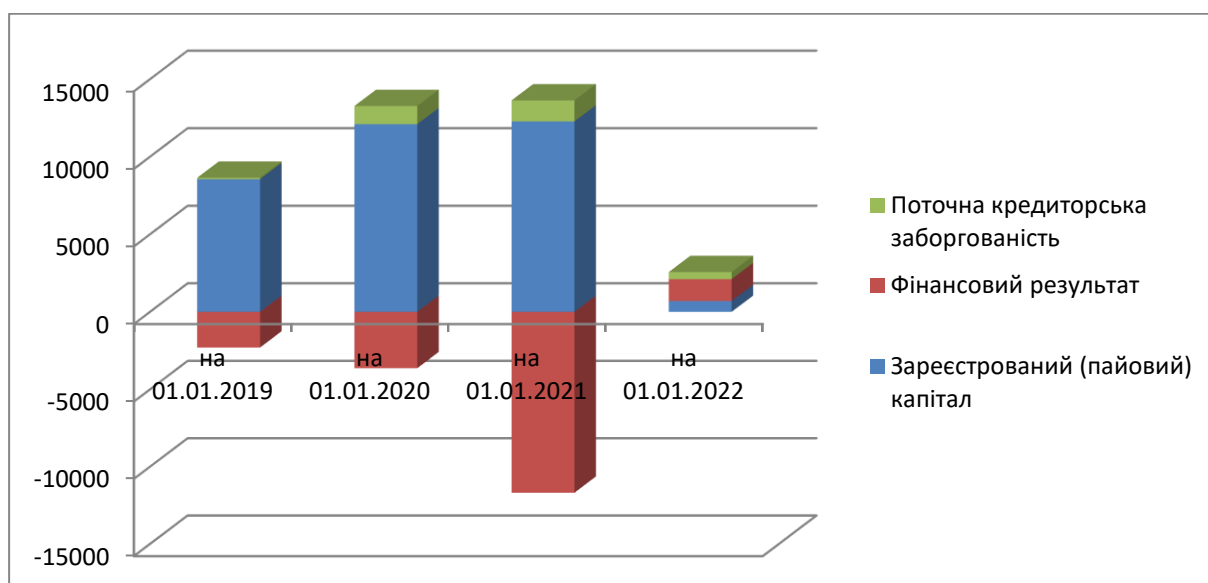

Рис. 2.3 Динаміка та структура пасивів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради станом на 01.01.2019 – 01.01.2022 р., тис. грн.

Дані таблиці 2.2 та рисунку 2.3 свідчать, що структура пасивів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради також є нестабільною, проте найбільшу питому вагу за останні чотири роки складав зареєстрований (пайовий) капітал. Фінансовий результат від діяльності досліджуваного некомерційного підприємства тільки за 2021 рік був позитивним.

Фінансування КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснюється за рахунок коштів Аджамської, Соколівської, Великосеверинівської, Первозванівської та Катеринівської територіальних громад на підставі плану використання бюджетних коштів.

З 01.02.2022 року на базі Катеринівської територіальної громади створено власний центр надання первинної допомоги.

Так, на 2022 рік Планом використання бюджетних коштів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради було передбачено фінансування у розмірі 515 000 грн. (Додатки Ж, З, таблиця 2.3, рисунок 2.4). Фінансування здійснювалось тільки в межах загального фонду.

План використання бюджетних коштів досліджуваного некомерційного підприємства на 2022 представлений тільки поточними видатками. У структурі поточних видатків найбільша питома вага припадає на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (50,11%), потім за питомою вагою йдуть видатки на оплату праці та нарахування на заробітну плату (26,8%) і видатки на використання товарів і послуг (17,96%).

Фінансування у 2021 році здійснювалось як в межах загального так і в межах спеціального фондів. На 2021 рік Планом використання бюджетних коштів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради було передбачено фінансування у розмірі 622133 грн. в межах загального фонду (Додаток К, таблиця 2.4, рисунок 2.5).

Таблиця 2.3

Структура плану використання бюджетних коштів на 2022 рік
КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги"
Аджамської сільської ради в межах загального фонду

№ з/п	Показник	Загальний фонд	
		грн.	%
1	2	3	4
1	Видатки та надання кредитів - усього	515 000,00	100,00
1.1	Поточні видатки	515 000,00	100,00
	Оплата праці та нарахування на заробітну плату	138 017,00	26,80

	Оплата праці	107 657,00	78,00
	Заробітна плата	107 657,00	78,00
	Нарахування на оплату праці	30 360,00	22,00
	Використання товарів і послуг	92 500,00	17,96
	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	46 000,00	49,73
	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	30 000,00	32,43
	Оплата послуг (крім комунальних)	16 500,00	17,84
	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	258 077,00	50,11
	Оплата теплопостачання	40 000,00	15,50
	Оплата водопостачання та водовідведення	4 000,00	1,55
	Оплата електроенергії	99 765,00	38,66
	Оплата природного газу	66 000,00	25,57
	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	48 312,00	18,72
	Соціальне забезпечення	26 406,00	5,13
	Інші виплати населенню	26 406,00	100,00
	Інші поточні видатки	0,00	0
1.2	Капітальні видатки	0,00	0
1.3	Надання внутрішніх кредитів	0,00	0
1.4	Надання зовнішніх кредитів	0,00	0

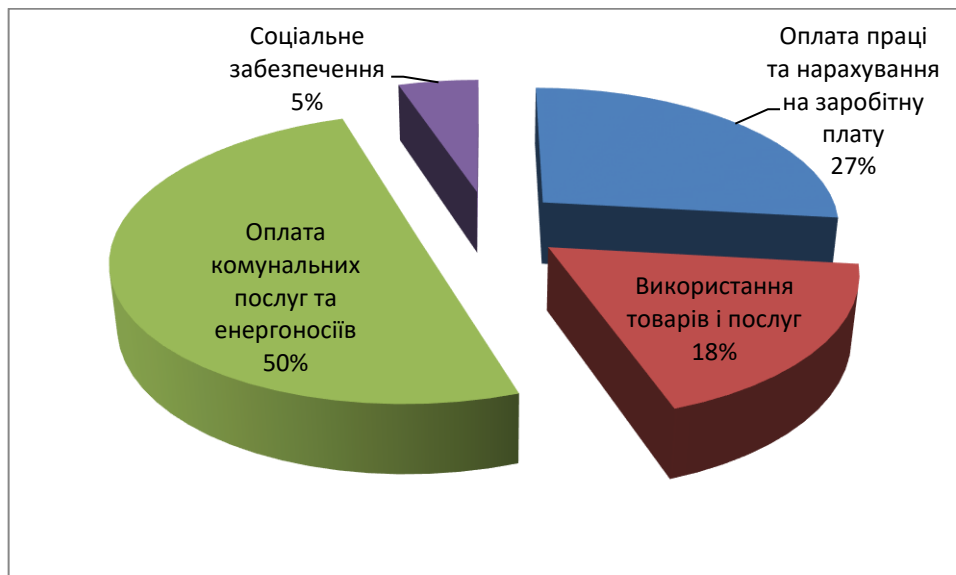

Рис. 2.4 Структура плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2022 р.

Планом використання бюджетних коштів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради за 2021 рік було передбачено фінансування у розмірі 25000 грн. в межах спеціального фонду (Додаток Л, таблиця 2.5).

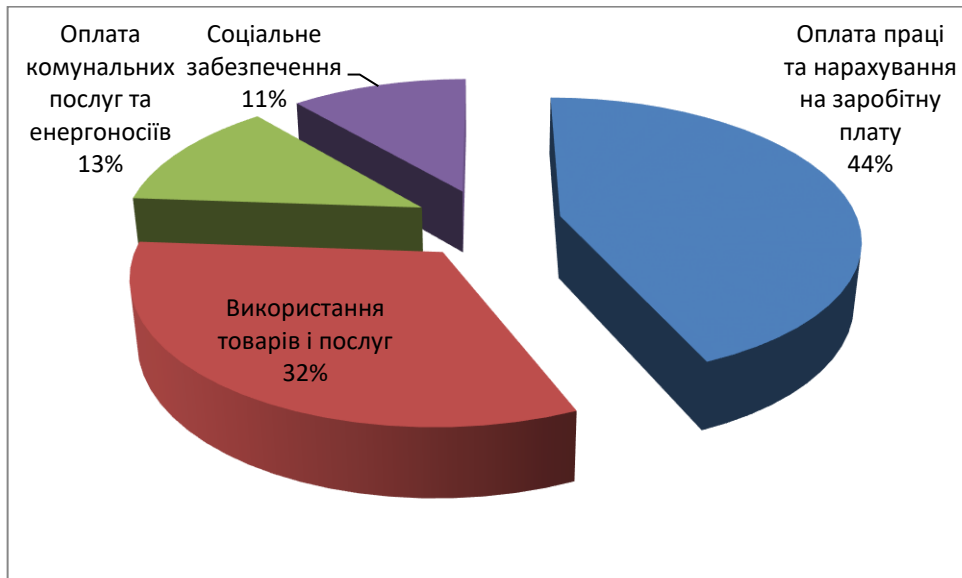

Рис. 2.5. Структура плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2021 р. в межах загального фонду

Таблиця 2.4

Структура плану використання бюджетних коштів на 2021 рік
КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги"
Аджамської сільської ради в межах загального фонду

№ з/п	Показник	Загальний фонд	
		грн.	%
1	2	3	4
1	Видатки та надання кредитів - усього	622 133,00	100,00
1.1	Поточні видатки	622 133,00	100,00
	Оплата праці та нарахування на заробітну плату	271 133,00	43,58
	Оплата праці	221 706,00	81,77
	Заробітна плата	221 706,00	100,00
	Нарахування на оплату праці	49 427,00	22,29
	Використання товарів і послуг	202 500,00	32,55
	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	104 000,00	16,72
	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	41 000,00	20,25

	Оплата послуг (крім комунальних)	57 500,00	28,40
	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	78 500,00	12,62
	Оплата електроенергії	57 500,00	73,25
	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	21 000,00	36,52
	Соціальне забезпечення	70 000,00	11,25
	Інші виплати населенню	70 000,00	100,00
	Інші поточні видатки	0,00	0
1.2	Капітальні видатки	0,00	0
1.3	Надання внутрішніх кредитів	0,00	0
1.4	Надання зовнішніх кредитів	0,00	0

План використання бюджетних коштів досліджуваного некомерційного підприємства на 2021 рік також представлений тільки поточними видатками. У структурі поточних видатків найбільша питома вага припадає на видатки на оплату праці та нарахування на заробітну плату (43,58%), потім за питомою вагою йдуть видатки на використання товарів і послуг (32,55%) і на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (12,62%).

Таблиця 2.5

Структура плану використання бюджетних коштів на 2021 рік

КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги"

Аджамської сільської ради в межах спеціального фонду

№ з/п	Показник	Спеціальний фонд	
		грн.	%
1	2	3	4
1	Видатки та надання кредитів - усього	25000,00	100,00
1.1	Поточні видатки	25000,00	100,00
1.2	Капітальні видатки	25000,00	100,00
	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	25000,00	100,00

За рахунок коштів спеціального фонду було придбано два кардіографи для медичних закладів Катеринівської територіальної громади.

Структура фінансування плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2021 р. наведена

рисунком 2.6.

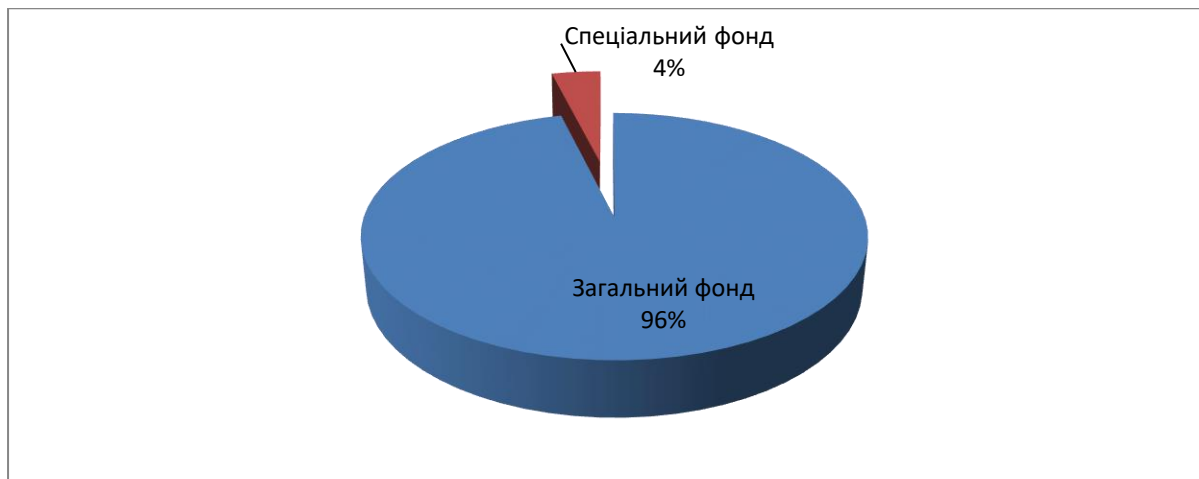

Рис. 2.5. Структура фінансування КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2021 р.

У структурі фінансування плану поточних видатків досліджуваного некомерційного підприємства на 2021 р. лєвова частка належить загальному фонду (96%).

Планом використання бюджетних коштів КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради на 2020 рік було передбачено фінансування у розмірі 1000 000 грн. (Додаток М, таблиця 2.6, рисунок 2.6). Фінансування здійснювалось тільки в межах загального фонду.

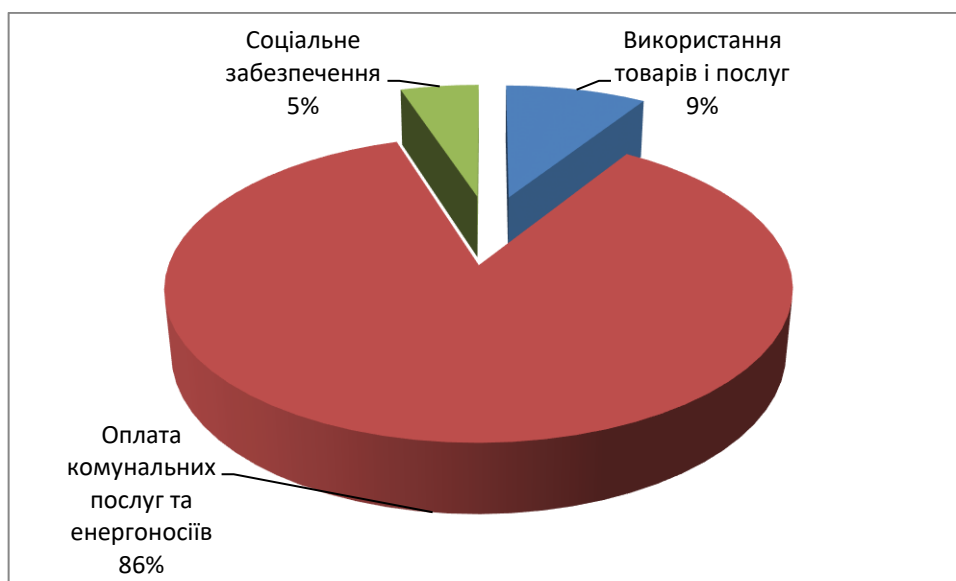

Рис. 2.6. Структура плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2020 р. в межах загального фонду

План використання бюджетних коштів досліджуваного некомерційного підприємства на 2020 рік знову представлений тільки поточними видатками. У структурі поточних видатків найбільша питома вага припадає на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (12,62%), потім за питомою вагою йдуть видатки на використання товарів і послуг (9%) і потім соціальне забезпечення - (5 %).

Таблиця 2.6

Структура плану використання бюджетних коштів на 2020 рік
КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги"
Аджамської сільської ради в межах загального фонду

№ з/п	Показник	Загальний фонд	
		грн.	%
1	2	3	4
1	Видатки та надання кредитів - усього	1 000 000,00	100,00
1.1	Поточні видатки	1 000 000,00	100,00
	Використання товарів і послуг	90 000,00	9,00
	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	40 000,00	44,44
	Медикаменти та перев'язувальні матеріали	30 000,00	33,33
	Оплата послуг (крім комунальних)	20 000,00	22,22
	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	860 000,00	86,00
	Оплата теплопостачання	50 000,00	5,81
	Оплата водопостачання та водовідведення	3 600,00	0,42
	Оплата електроенергії	382 800,00	44,51
	Оплата природного газу	201 600,00	23,44
	Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг	222 000,00	25,81
	Соціальне забезпечення	50 000,00	5,00
	Інші виплати населенню	50 000,00	100,00
	Інші поточні видатки	0,00	0

1.2	Капітальні видатки	0,00	0
1.3	Надання внутрішніх кредитів	0,00	0
1.4	Надання зовнішніх кредитів	0,00	0

Аналіз структури планів поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради за 2020 -2022 рр. суттєво відрізняються (рис. 2.7).

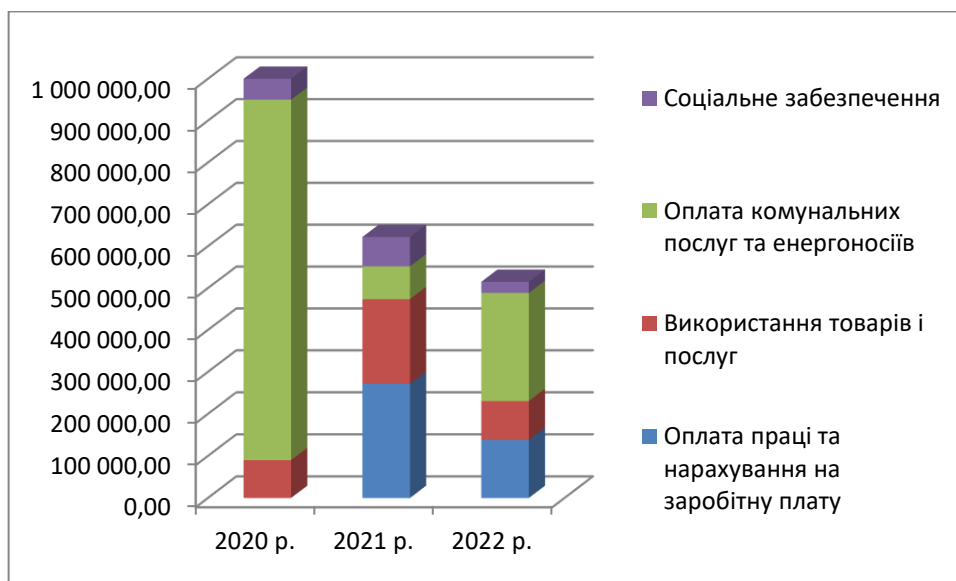

Рис. 2.7. Структура плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2020 – 2022 р.р. в межах загального фонду

Унаочнення динаміки структури плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2020 – 2022 р.р. в межах загального фонду дає можливість зробити висновок щодо:

- суттєве зменшення фінансування у 2022 році;
- нестабільна структура фінансування.

Проте, по факту структура фінансування є більш стабільною, тому що протягом фінансового року відбувається додаткове фінансування на підставі рішень сесій, виконавчих комітетів, постійних комісій сільських рад. Це не дозволяє розробити план стратегічного розвитку КНП "Центр первинної медико-

санітарної допомоги" Аджамської сільської ради в цілому на рік.

Висновки до розділу II

Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є закладом охорони здоров'я. Це підприємство забезпечує пацієнтів первинною медичною допомогою, яка спрямована на задоволення потреб населення у відновленні та збереженні здоров'я, попередження захворювань, зменшення потреби у госпіталізації та покращення якості життя.

Уповноваженим засновником органом управління КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради, та розпорядником бюджетних та цільових коштів, за рахунок яких фінансується комунальне некомерційне підприємство є Відділ соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради.

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради було створене на базі майна комунальної власності Аджамської територіальної громади та на договірних засадах майна комунальної власності Соколівської, Великосеверинівської, Первозванівської та Катеринівської територіальних громад.

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради планує свою діяльність з метою реалізації єдиної комплексної політики з галузі охорони здоров'я.

Досліджуване некомерційне підприємство забезпечує своєчасну сплату податкових та інших обов'язкових платежів з урахуванням своєї статутної діяльності та відповідно до чинного законодавства України (податок на доходи фізичних осіб, військовий збір та єдиний соціальний внесок).

Фінансування КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснюється за рахунок коштів Аджамської, Соколівської, Великосеверинівської та Первозванівської територіальних громад на підставі плану використання бюджетних коштів (з 01.02.2022 року Катеринівська територіальна громада виокремилась і на її базі було створено Катеринівський центр надання первинної допомоги).

План використання бюджетних коштів досліджуваного некомерційного підприємства на 2020-2022 рр. представлений тільки поточними видатками. Фінансування на 2020 та 2022 рр. здійснювалось тільки в межах загального фонду, а у 2021 році - як в межах загального так і в межах спеціального фондів. За рахунок коштів спеціального фонду було придбано два кардіографи для медичних закладів Катеринівської територіальної громади.

Структура плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2020 – 2022 р.р. в межах загального фонду дає можливість зробити висновок щодо

- суттєве зменшення фінансування у 2022 році;
- нестабільна структура фінансування.

Проте, по факту структура фінансування є більш стабільною, тому що протягом фінансового року відбувається додаткове фінансування на підставі рішень сесій, виконавчих комітетів, постійних комісій сільських рад. Це не дозволяє розробити план стратегічного розвитку КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради в цілому на рік.

Враховуючи специфіку діяльності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради тільки фінансові категорії не можуть свідчити про ефективність його діяльності. При визначенні ефективності діяльності некомерційних підприємств відсутні показники прибутковості і рентабельності, які при порівнянні з аналогічними показниками інших некомерційних підприємств давали б нам однозначну відповідь, яке з підприємств працює ефективніше. Проте, для цілей фінансового управління головному лікарю досліджуваного некомерційного підприємства необхідно уміти визначати фінансові показники діяльності, відстежувати їх динаміку і при поєднанні із нефінансовими методами оцінки, проводити аналіз успішності діяльності досліджуваного некомерційного підприємства з метою прогнозування подальших перспектив і напрямів його розвитку.

Дані балансів за останні три роки КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради свідчать, що структура балансу

є нестійкою, станом на 01.01.2021 року відбулось значне зменшення валюти балансу.

Найбільшу питому вагу у структурі активів досліджуваного некомерційного підприємства посідали основні засоби, а з 01.01. 2020 – запаси. Структура пасивів також є нестабільною, проте найбільшу питому вагу за останні чотири роки складав зареєстрований (пайовий) капітал. Фінансовий результат від діяльності досліджуваного некомерційного підприємства тільки за 2021 рік був позитивним.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ КОМУНАЛЬНИХ НЕКОМЕРЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

3.1. Напрями оптимізації обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств

Найбільшою проблемою формування обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств України є те, що на сьогодні законодавчо не визначено органу, безпосередньо відповідального за формування та реалізацію політики у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності некомерційних підприємств, який би забезпечував розробку нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності неприбуткового сектору, а також способів методологічного публічного контролю за їх діяльністю.

Особливості обліку некомерційних підприємств у вітчизняних нормативно-правових регламентах не прописані. Міжнародними правилами ведення бухгалтерського обліку також не можливо скористатися, оскільки вони орієнтовані на комерційні компанії. Однак для неприбуткових організацій важливим є бухгалтерський облік, оскільки він є основою формування Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації. Помилки у бухгалтерському обліку можуть призвести до неприємних наслідків (організація навіть може втрати статус некомерційної).

Відповідно до ст. 2, пункту 1 Закону 996 неприбуткові організації є підприємствами, а підприємства – це «всі юридичні особи, створені за українським правом, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності» [121].

Як і всі юридичні особи, неприбуткові організації зобов'язані вести бухгалтерські записи і подавати фінансову звітність відповідно до закону (ст. 996, ст.1). Тим часом, існує відсутність гармонізації правил щодо формату фінансової звітності некомерційними організаціями.

Положення ст.3. 11 Закон 996 передбачає, що «мікропідприємств, малих підприємств, непідприємницьких товариств і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, крім тих, які зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами, установлено скорочену за показниками фінансову звітність у складі [Балансу](#) та [Звіту про фінансові результати](#)» [121].

Відповідні норми прописані у Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності»: «Підприємства, яким відповідно до [Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"](#) встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі [Балансу](#) і [Звіту про фінансові результати](#) (крім тих, які зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності), та підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів і витрат відповідно до податкового законодавства, подають відповідним органам річну фінансову звітність, передбачену для суб'єктів малого підприємництва»[123].

Це дозволяє зробити висновок, що усі некомерційні організації повинні виробляти знижені фінансові звіти за даними НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність», і ці правила поширюються на всі форми неприбуткових організацій незалежно від того, чи є вони або не є малими або мікропідприємствами. Проте НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» ще й досі не адаптований під нові правила. Дія НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» поширюється лише на малий бізнес та представництво іноземних суб'єктів господарювання.

У цьому конфлікті правила [Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"](#) повинні мати старшинство, але при перевірці перевага надається НП(С)БО 25«Спрощена фінансова звітність».

Більшість неприбуткових організацій відповідають критеріям мікропідприємств, а саме:

Мікропідприємствами є підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- балансова вартість активів - до 350 тисяч євро включно;

- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 700 тисяч євро включно;
- середня кількість працівників - до 10 осіб включно [121].

Неприбуткові організації, які відповідають зазначеним критеріям, повинні формувати та подавати Спрощений фінансовий звіт (ф. 1-мс та 2-мс).

Неприбуткові установи, що відповідають критеріям малих підприємств, повинні формувати та подавати Фінансовий звіт малого підприємництва (ф.1-м та 2-м).

Відповідно до [Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"](#) малими є підприємства «які не відповідають критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро включно;
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро включно;
- середня кількість працівників - до 50 осіб включно» [121].

Основними користувачами фінансової звітності неприбуткових установ є податкові органи та органи статистика.

До податкових органів неприбуткові організації «фінансовий звіт за базовий бухгалтерський (податковий) рік подають протягом 60 календарних днів, що слідує за останнім календарним днем звітного (податкового) року» [115].

Неприбуткові організації подають річну фінансову звітність до статистичних органів не пізніше 28 лютого наступного року [115].

Неприбуткові організації, що належать до мікропідприємств, відповідно до положень НП(С)БО 25«Спрощена фінансова звітність», можуть:

- «обліковувати необоротні активи тільки за первісною вартістю без урахування зменшення корисності та переоцінки до справедливої вартості;
- не створювати забезпечення наступних витрат і платежів (на виплату наступних відпусток працівникам, виконання гарантійних

зобов'язань тощо), а визнають відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення;

- поточну дебіторську заборгованість включати до підсумку балансу за її фактичною сумою» [99].

Більшість правил щодо бухгалтерського обліку для неприбуткових організацій є неоднозначними. Загальні правила НП(С)БО не можна повністю використовувати, оскільки діяльність будь-якої неприбуткової організації не є орієнтованою на прибуток, а всі основні положення бухгалтерського обліку (активи, дохід, витрати) формулюються виходячи з припущення, що діяльність підприємства пов'язана з отриманням економічних вигод. Так, відповідно до [Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"](#), «активи - ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому» [121]. У цьому випадку економічна вигода вважається потенційною можливістю для підприємства отримувати вигоду від використання активів. Відповідно у [листі](#) Мінфіну [від 22.09.2010 р. № 31-34020-20-27/25329](#) зазначено, що до «потенційної можливості одержання коштів від використання активів також належить і можливість зменшення в результаті використання активів витрат коштів та їх еквівалентів» [82]. На цій підставі Мінфін зобов'язав одержувача гуманітарної допомоги до передання набувачеві відображати її в складі відповідних активів. Це передбачено і [Порядком](#) бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, норми якого поширюються «на юридичних осіб незалежно від видів діяльності й форм власності (крім бюджетних установ), які одержали гуманітарну допомогу (одержувачів), які потребують її та яким безпосередньо надають таку допомогу (набувачів)» [82]. На цій підставі неприбуткова організація має відображати придбані ресурси у складі активів (відповідно до загальних правил), навіть у тому випадку, коли планується відразу передати їх іншим особам.

При відображенні доходу (витрат) неприбуткові організації знову стикаються з проблемами, оскільки згідно з нормами Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" дохід «визнають під час збільшення активу або зменшення зобов'язання, що призводить до зростання

власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків учасників підприємства), за умови, що оцінку доходу може бути достовірно визначено» [97]. Проте, більшість угод неприбуткових організацій не призводять до збільшення власного капіталу, тому визнати дохід недоречним. Порядком бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги «для одержувачів гуманітарної допомоги встановлено не показувати доходи та витрати на цільове фінансування» [117]. Однак ці спеціальні правила поширюються лише на гуманітарну допомогу, а для решти операцій для неприбуткових організацій діють загальні правила Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" та Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". Отже, на підставі діючого законодавства неприбуткові організації зобов'язані визнавати доходи (витрати) і за цільовим фінансуванням також.

Для забезпечення формування та реалізації політики державного регулювання у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності неприбуткових установ та належного контролю законності та цільової спрямованості їх діяльності в Україні мають бути встановлені відповідні повноваження. Проведення послідовної державної облікової політики у сфері неприбуткового сектору забезпечить всіх зацікавлених користувачів, перш за все державу, донорів та суспільство, необхідною достатньою, відкритою інформацією про діяльність некомерційних організацій.

Ефективність співпраці між владою та некомерційними організаціями в різних країнах досягається через використання різноманітних підходів.

Інтеграція державного і недержавного секторів також різна, але робота ведеться за єдиної мети – формування ефективної системи співпраці держави та громадянськості.

Найбільш вдалий та довгий в історичній ретроспективі досвід проведення державної облікової політики щодо регулювання діяльності некомерційних організацій мають Сполучені Штати Америки. Регулювання діяльності некомерційних організацій (Non-Profit Corporation) здійснюється на основі податкового законодавства. Податковий кодекс містить критерії надання статусу звільненої від оподаткування організації. Нагляд за діяльністю неприбуткових

установ здійснюють спеціальні підрозділи податкових органів, які також проводять аудиторські перевірки правильності витрачання коштів. У разі виявлення порушень такої організації відмовляється у продовженні реєстрації.

З 1973 року для встановлення стандартів фінансової звітності, які регулюють підготовку фінансових звітів неурядовими організаціями було призначено Фінансове Управління Стандартів Бухгалтерського обліку (FASB), яке офіційно визнано Комісією з Цінних Паперів і обмінного курсу (SEC) і Американським інститутом дипломованих громадських бухгалтерів. Місією FASB є створення і вдосконалення стандартів фінансового обліку та звітності неурядових організацій з метою надання корисної інформації інвесторам та іншим користувачам фінансової звітності. З цією місією FASB розробляє стандарти бухгалтерського обліку FASB Codification TM (Кодифікація стандартів бухгалтерського обліку), які є стандартами бухгалтерського обліку та звітності, за винятком тих, які видані SEC, визнані FASB та можуть застосовуватися неурядовими організаціями.

Крім США, вдалий досвід регулювання некомерційним сектором накопичений у Канаді, де він здійснюється комітетом, що об'єднує представників неурядових організацій. Регулювання діяльності некомерційних організацій проводиться, як і в США, на основі податкового законодавства, за яким вони звільнені від сплати податку на прибуток. Реєстрацію і нагляд за діяльністю некомерційних організацій здійснюють уряди провінцій.

Некомерційні організації підзвітні Агентству по доходах і митних зборах (Canada Customs and Revenue Agency), юрисдикцією якого є реєстрація некомерційних організацій на федеральному рівні і прямий контроль за їх фінансовою діяльністю, а також аудиторська перевірка їхньої діяльності. У разі виявлення порушень, некомерційним організаціям відмовляють у подальшій реєстрації.

Різноманітність підходів щодо формування співпраці держави та громадськості у створенні законодавчих умов діяльності некомерційних організацій дає можливість стверджувати про необхідність розробки власних форм встановлення повноважень щодо формування та забезпечення реалізації політики державного регулювання у сфері бухгалтерського обліку та фінансової

звітності некомерційних організацій, тим більше що в Україні діяльність некомерційних організацій не розглядається як аналог підприємницьких комерційних суб'єктів господарювання та вони виділені як окремий вид організацій, метою діяльності яких не є отримання прибутку.

Вирішення поставлених питань та ефективність функціонування національної системи бухгалтерського обліку в цілому залежить від синхронізації розвитку її елементів, забезпечення якої має бути пріоритетом при проведенні загальнодержавної політики у сфері бухгалтерського обліку як частини економічної політики держави. Удосконалення домінуючої інституціональної матриці організації бухгалтерського обліку в частині складу агентів загальнодержавного рівня, які формують та реалізують політику у сфері бухгалтерського обліку, значною мірою сприяє формуванню сприятливого інституціонального середовища та ефективних механізмів поділу повноважень між інституціями щодо регулювання бухгалтерським обліку та складання фінансової звітності як інституціональних чинників макроекономічного регулювання національної системи бухгалтерського обліку.

Проте навіть у такій складній розгалуженій системі нормативно-правового регулювання, яка діє в Україні, залишилися сфери економічної діяльності, в яких існує нагальна необхідність вирішення проблеми неврегульованості бухгалтерського обліку. Перш за все це стосується некомерційного сектору, який в Україні набуває все більшого економічного та соціального впливу на суспільство. Так званий «третій сектор» або неприбуткові підприємства за роки незалежності набули в Україні значного поширення та швидко розвиваються. Діяльність неприбуткових підприємств охоплює широкий спектр громадського суспільства: економіку, політику, науку, культуру, освіту. Це благодійні фонди, молодіжні, професійні, дитячі, жіночі, ветеранські, релігійні організації, політичні партії, профспілки, недержавні пенсійні фонди, аналітичні центри.

Діяльність некомерційних організацій має свої особливості, а результати їх функціонування безпосередньо впливають на якість життя суспільства в цілому. Для забезпечення свого розвитку некомерційні організації повинні мати можливість організовуватися та діяти без перешкод, залучати достатнє фінансування, бути незалежними від уряду, отримувати певні заохочення від

держави за умови професіоналізму, відкритості своєї діяльності та підконтрольності з боку держави та суспільства.

Оцінка стану нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності дозволяє констатувати, що в Україні відсутні нормативно-правові акти, які враховують специфіку діяльності некомерційних підприємств. Інформація про неприбуткові установи та правила їх діяльності має бути доступна державним органам, донорам, суспільству та кожному зацікавленому громадянину. Тому необхідність створення сприятливих умов для розвитку інститутів громадянського суспільства та подальшої їх інтеграції в міжнародні ринки шляхом збільшення транспарентності, підзвітності і підконтрольності обумовлює доцільність розробки спеціального методологічного, методичного та організаційного забезпечення бухгалтерського обліку та фінансової звітності некомерційних підприємств та організацій України.

Ще однією особливістю інституціонального середовища бухгалтерського обліку є обмеженість його дії. Так, застосування діючих національних стандартів розповсюджується на всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм та форм власності, а також на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність згідно з законодавством. В Україні метою державного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності наголошується «створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств». Створення таких правил має забезпечувати існування єдиної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Але об'єктивним результатом врахування специфіки діяльності суб'єктів господарювання в умовах ринкового господарства є фактичний розподіл єдиної системи на підсистеми.

Реально в Україні існує складна система нормативного регулювання бухгалтерського обліку, відповідно до якої порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності встановлюється різними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної фінансової політики.

Проте така обмеженість є об'єктивною та забезпечує врахування специфіки економічної діяльності та правового регулювання бухгалтерського обліку у різних сферах економічної діяльності за умови відповідності нормативно-правовим актам вищої юридичної сили.

Проблемним аспектом нормативного регулювання бухгалтерського обліку є його спрямованість лише на затвердження нормативно-правових актів та невизначеність виконавців та органів, відповідальних за їх розробку.

Ловінська Л. Г. порушувала питання: «Хто повинен здійснювати реформування обліку шляхом розробки та ухвалення відповідних нормативних актів, хто має впроваджувати їх в повсякденну практику бухгалтера, хто повинен нести відповідальність за ефективність цього процесу?» [83].

Далі вона зазначала, що Закон № 996-XIV «не дає відповіді на питання, у чому зміст державного регулювання бухгалтерського обліку, хто є його суб'єктом, а що – об'єктом, які складові входять в національну систему обліку, який взаємозв'язок між ними є і яка їх підпорядкованість». Станом на 2019 рік ситуація мало у чому змінилася. Законом № 996-XI визначений орган, який затверджує національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку – «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики». До внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності покладалося безпосередньо на Міністерство фінансів України (ст. 6), при якому діяла як дорадчий орган, відповідальний за організацію розробки та розгляд проектів національних стандартів бухгалтерського обліку – Методологічна рада з бухгалтерського обліку (ст. 7). Згідно із Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується через відповідних міністрів» № 5463-VI від 16.10.2012 статтю 7 було виключено. Все це дозволяє стверджувати про непрозорість процесу розробки нормативної бази бухгалтерського обліку.

Оцінюючи стан інституціонального середовища бухгалтерського обліку, неможливо оминати питання взаємовідносин бізнесу та суспільства. З середини ХХ століття все більшого поширення набуває застосування термінів «соціальна відповідальність», «екологія», «екологічна звітність», «соціальна звітність».

Оцінка діяльності підприємств безпосередньо залежить від етичності їх поведінки щодо суспільства в цілому та працівників, інвесторів, постачальників тощо. Рівновага інтересів підприємств та суспільства може бути досягнена у випадках, коли всі учасники взаємодій (держава, суспільство, підприємства) максимізують не тільки власний, але й суспільний добробут. В цих умовах у ході ведення бухгалтерського обліку та складання звітності має забезпечуватися дотримання не тільки вимог господарського законодавства та нормативно-правових актів, які регулюють бухгалтерський облік та складання фінансової звітності, але й стандартів соціальної відповідальності.

3.2. Напрями підвищення ефективності обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради

Формування і подання обліково - інформаційного забезпечення КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснюється силами працівників відділу бухгалтерського обліку і звітності (рис. 3.1).

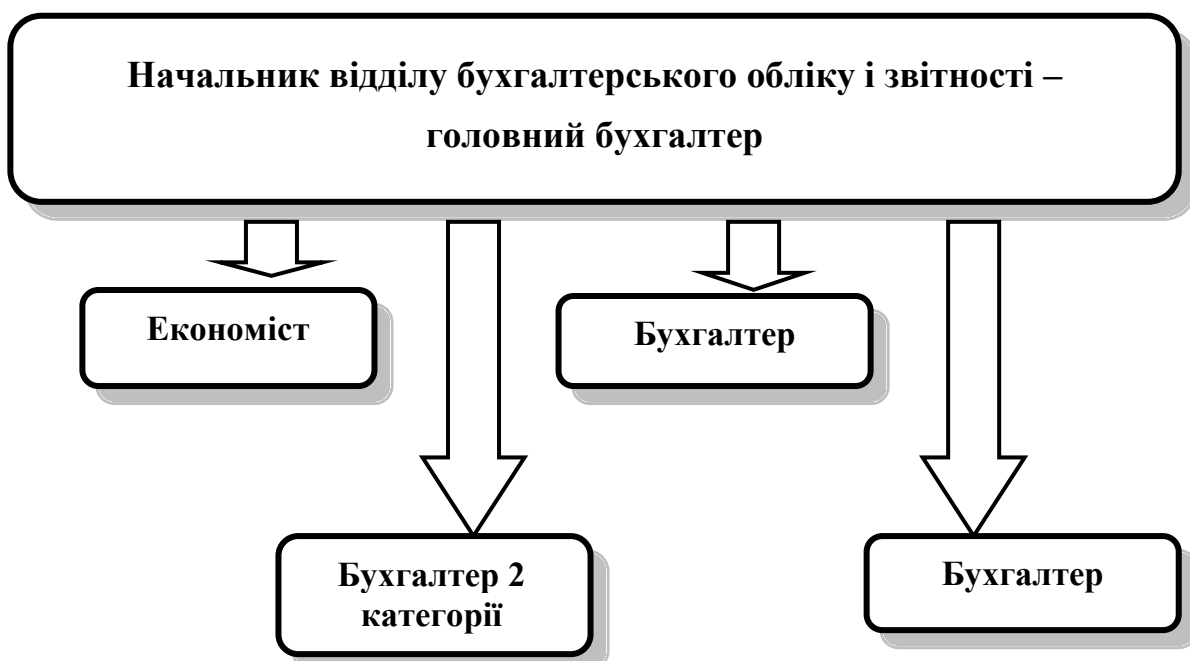

Рис. 3.1. Структура відділу бухгалтерського обліку і звітності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради

Відділ бухгалтерського обліку і звітності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради очолює начальник відділу (головний бухгалтер), який здійснює свою діяльність на підставі посадової інструкції (Додаток Н). В його підпорядкуванні економіст, два бухгалтера і бухгалтер другої категорії, посадові обов'язки яких також прописані у посадових інструкціях – функціональних обов'язках (Додатки П, Р, С). До недоліків організації роботи відділу бухгалтерського обліку і звітності досліджуваного некомерційного підприємства можна віднести дещо застарілі посадові інструкції (2019 р., 2020 р.), що обумовлює необхідність їх оновлення. Крім того, вважаємо за доцільне прописати у посадових інструкціях працівників відділу бухгалтерського обліку і звітності топологічні об'єкти облікової роботи із зазначенням журналів – ордерів. Так, розмежувати ділянки облікової роботи у посадових інструкціях бухгалтерів на «бухгалтер з матеріалів» та «бухгалтера по заробітній платі».

Організація ведення бухгалтерського обліку на КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради формалізована – розроблений Наказ з облікової політики КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради (Додаток Т).

Незважаючи на той факт, що в Наказі з облікової політики прописано, що встановлена журнально – ордерна форма бухгалтерського обліку на досліджуваному підприємстві використовуються меморіальні ордери (Додатки У, Ф, Х, Ц, Ш, Щ). Проте у функціональних обов'язках працівників відділу бухгалтерського обліку і звітності прописано формування меморіальних ордерів (Додатки П, Р). Отже, необхідно оновити посадові інструкції працівників відділу бухгалтерського обліку і звітності досліджуваного некомерційного підприємства. Так як у Наказі зазначено, що передбачається застосування

«журнально - ордерної форма обліку з використанням реєстрів і форм ордерів, розроблених на підприємстві» вважаємо за доцільне розробити їх у Додатках до Наказу з облікової політики.

Також на досліджуваному некомерційну підприємстві не розроблено Робочий план рахунків. Тому є необхідним розробити Робочий план рахунків у формі Додатку до облікової політики відповідно до зміни організаційно – правової форми КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради та трансформування його із бюджетної установи у некомерційне підприємство сфери охорони здоров'я.

Застосування КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради меморіально – ордерної форми є цілком логічним, оскільки обліково - інформаційне забезпечення комунальних некомерційних підприємств сфери охорони здоров'я сьогодні зазнає суттєвих трансформаційних змін.

Вітчизняні комунальні некомерційні підприємства сфери охорони здоров'я традиційно фінансувались за рахунок бюджету і відповідно організовували формування обліково-інформаційного забезпечення як бюджетні установи. В умовах розвитку ринкових відносин відбулося реформування системи охорони здоров'я з метою оптимізації доступу громадян України до якісних медичних послуг. Крім того, реформування системи охорони здоров'я повинно було сприяти орієнтації системи на пацієнта. Результаті трансформації стало створення на базі бюджетних закладів охорони здоров'я комунальних некомерційних підприємств. Відповідно постало питання і трансформації моделі обліково-інформаційного забезпечення управління некомерційними підприємствами сфери охорони здоров'я, у тому числі і КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради.

Особливості правових засад створення, функціонування та обліково-інформаційного управління реформованим досліджуваним некомерційним підприємством полягають у тому, що метою його функціонування (як зазначено і у Статуті) є надання медичних послуг, а не отримання прибутку. Діяльність КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради

здійснюється відповідно до плану використання бюджетних коштів засновників, а основним замовником послуг є Національна служба здоров'я України (НСЗУ).

Некомерційні підприємства мають право надавати платні послуги, але досліджуване некомерційне підприємство за досліджуваний період платних послуг не надавало.

Слід зазначити, «що у законодавстві України відсутній єдиний нормативно-правовий акт, який би визначав правовий статус неприбуткових установ та врегульовував їх діяльність. Щоб вирішити проблеми визначення поняття «неприбуткова організація» у термінологічній базі законодавства України, доцільно узгодити норми податкового, господарського та цивільного законодавства» [93].

Формування фінансової звітності на КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради відбувається з дотриманням вимог НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Але формування показників здійснюється на підставі даних меморіальних ордерів. З метою оптимізації процесу формування звітності вважаємо за доцільне розробити Робочий план рахунків на підставі типового Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Фрагмент запропонованого Робочого плану рахунків
КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської
сільської ради

№	Рахунки першого порядку (Синтетичні рахунки)	Рахунки другого порядку (субрахунки)
1 клас. Необоротні активи		
1	<u>10 Основні засоби</u>	104 Машини та обладнання 105 Транспортні засоби 106 Інструменти, прилади та інвентар
2	<u>11 Інші необоротні матеріальні активи</u>	112 Малоцінні необоротні матеріальні активи

				117	Інші	необоротні
					матеріальні активи	
3	13	Знос	необоротних	активів	131	Знос основних засобів
		<u>(амортизація)</u>			132	Знос інших необоротних
						матеріальних активів
4						

Вважаємо цілком слушним застосування при формуванні звітності досліджуваним некомерційним підприємством НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», а не НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Взагалі прийняття рішення щодо вибору варіанту плану рахунків і положення щодо формування звітності знаходяться у компетенції самого суб'єкта господарювання, який повинен керуватися нормами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснює свою діяльність відповідно до фінансового плану, самостійно організовують надання медичних послуг. Незважаючи на право надання платних послуг досліджуване некомерційне підприємство, як і більшість реформованих закладів охорони здоров'я не скористалось таким правом.

При адаптації організації формування облікової інформації з використанням журнально - ордерної форми є доцільним використання досвіду інших некомерційних підприємств закладів охорони здоров'я. Так, на більшості таких підприємств «ведення аналітичного обліку витрат здійснюється котловим методом (без виокремлення пакетів) представниками економічних служб. При цьому складались бухгалтерські довідки довільної форми та інформація надавалась головному бухгалтеру. Витрати основної діяльності обліковувались на рахунку 23 «Виробництво», а адміністративні витрати на рахунку 92 «Адміністративні витрати». Незважаючи на те, що мало місце реалізація послуг за різними пакетами медичних послуг, в обліку це не знаходило відображення. У перспективі із запровадженням платних послуг виникає необхідність ведення обліку загальновиробничих витрат за рахунком 91 «Загальновиробничі витрати», що на тепер не здійснюється. На досліджуваних підприємствах облік

адміністративних витрат також здійснюють котловим методом, що не відповідає формату формування відомчої звітності.

В обліку досліджуваних підприємств не відображуються витрати збутової діяльності. З впровадженням діяльності з надання платних послуг виникає необхідність накопичувати витрати, пов'язані з наданням цих послуг» [129].

Слід зазначити, що за аналізуємий період КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснювало свою діяльність в межах одного пакету. Проте, у перспективі планується надання платних послуг. Тому є необхідним розробити організаційні та методичні підходи щодо їх адекватного відображення.

Більшість досліджуваних науковцями підприємств сфери охорони здоров'я «не відображають за рахунком 703 «Дохід від реалізації послуг» доходи у розрізі пакетів медичних гарантій, у подальшому це є необхідним, а також доцільно передбачити у Наказі з облікової політики, що розробляється на перспективу, виокремлення, за аналогією побудови рахунку 23 «Виробництво» - «Дохід від реалізації ПМГ» на рахунку 703.1 за аналітичними рахунками по кожному пакету та дохід від реалізації платних послуг на рахунку 703.2 «Дохід від реалізації платних послуг». Напрями удосконалення обліку формування фінансових результатів від основної діяльності пов'язується нами, в діючих умовах, з розмежуванням витрат і доходів за пакетами гарантованих медичних послуг. З впровадженням платних послуг (що передбачено стратегією реформування) необхідно виокремити доходи та витрати в частині платних послуг та забезпечити облік і розподіл загальновиробничих витрат» [129].

Крім того, достатньо складним є питання відображення на рахунках бухгалтерського обліку цільового фінансування. Ми приєднуємося до думки науковців, які вважають за доцільне використання рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». Відповідно до специфіки цільового фінансування КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є необхідним передбачити у межах робочого плану рахунків рахунок 48 «Цільове фінансування і цільові надходження». Для цього є необхідним узгодити типовий план рахунків з робочим. Так, побудова рахунку 719.1 «Інший операційний дохід в частині цільового фінансування» має «бути

«ув'язана» із структуруванням рахунку 94 «Інші витрати операційної діяльності» та з рахунком 48 «Цільове фінансування і цільові надходження», відповідно вважаємо за необхідне до рахунку 949 «Інші витрати операційної діяльності» (у разі застосування загального плану рахунків) відкрити субрахунки другого порядку..., що забезпечить формування фінансових результатів по кожному з видів цільового фінансування» [129].

Формування обліково-інформаційного забезпечення на КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснюється з використанням за допомогою програмного забезпечення «IVA» (Imagine Virtually Anything). Imagine Virtually Anything була розроблена для реалізації завдань виртуалізації та хмарних обчислень, проте на досліджуваному некомерційному підприємстві її використовують тільки при нарахуванні заробітної плати.

Програма IVA є «трестороннім альянсом, який створений за ініціативою Cisco / VMware / NetApp. Ця програма створена на базі спільних інженерних розробок у сфері інтеграції. Imagine Virtually Anything сертифікований у рамках Cisco's Validated Design (CVD)» [64].

Серед функціональних можливостей, «які виокремлює IVA від наявних альтернатив, можна назвати можливість забезпечення комплексного мережевого захисту, використання зон vShield для забезпечення функціонування брандмауера у віртуальному середовищі на осі "схід - захід", у той час як Служби Безпеки Cisco захищають шлях "Північ - Південь" через сховище даних і мережеві канали зв'язку. Прикладна програма vShield Edge забезпечує контроль над входом у віртуальне середовище, включаючи вбудовану підтримку NAT, балансування навантаження середовища і VPN-сервіси cross - edge. З іншого боку, додаток vShield забезпечує контроль над внутрішньої VM- комунікацією. Забезпечення гарантованої якості послуг завжди було відмінною особливістю SMT завдяки використанню VMware DRS і системи контролю ресурсів, а також Cisco QoS і NetApp FlexShare. Останні розширення SMT включають також опції відновлення системи після збоїв, що забезпечуються додатком VMware SRM / NetApp Snapmirror» [64].

Отже, працівниками відділу бухгалтерського обліку і звітності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради не використовуються у повному обсязі можливості Imagine Virtually Anything. Проте, працівниками відділу бухгалтерського обліку і звітності достатньо часто використовується табличний процесор Microsoft Excel.

Паралельно з Imagine Virtually Anything відділу бухгалтерського обліку і звітності для формування і подання податкової звітності працівники використовують програмний продукт «СОНАТА». Ця програма підтримує стандарти Фіскальної служби, Держстату та Пенсійного фонду. *До позитивних можливостей* програми «СОНАТА» можна віднести можливість *отримання «живої» консультації*.

Використання програми «СОНАТА» дозволяють звіти та квитанції зберігати на комп'ютері, а передачу інформації здійснювати через Internet у зашифрованому вигляді (приватні дані зашифровані). При цьому позитивним моментом є той факт, що є можливість завжди з'ясувати коли та ким було змінено або відправлено звіт. Застосування програмного продукту «СОНАТА» дозволяє працівникам відділу бухгалтерського обліку і звітності КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради підтримувати імпорт - експорт квитанцій, первинних документів, звітів, податкових накладних як у PDF, RTF, TXT форматах так і у захищеному вигляді.

Вважаємо за доцільно керівництву відділу бухгалтерського обліку і звітності досліджуваного некомерційного підприємства визначитися з програмним забезпеченням і у повному обсязі використовувати можливості тієї або іншої програми.

Висновки до розділу 3

Найбільшою проблемою формування обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств України є те, що на сьогодні законодавчо не визначено органу, безпосередньо відповідального за формування та реалізацію політики у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності некомерційних підприємств, який би забезпечував

розробку нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності неприбуткового сектору, а також способів методологічного публічного контролю за їх діяльністю.

Для забезпечення формування та реалізації політики державного регулювання у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності неприбуткових установ та належного контролю законності та цільової спрямованості їх діяльності в Україні мають бути встановлені відповідні повноваження.

Найбільш вдалий та довгий в історичній ретроспективі досвід проведення державної облікової політики щодо регулювання діяльності некомерційних підприємств мають Сполучені Штати Америки.

З метою оптимізації процесу організації формування обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є необхідним переробити внутрішні регламенти досліджуваного некомерційного підприємства: оновити посадові інструкції відділу бухгалтерського обліку і звітності; прописати у посадових інструкціях працівників відділу бухгалтерського обліку і звітності топологічні об'єкти облікової роботи із зазначенням журналів – ордерів (розмежувати ділянки облікової роботи у посадових інструкціях бухгалтерів на «бухгалтер з матеріалів» та «бухгалтера по заробітній платі»); розробити Робочий план рахунків у формі Додатку до облікової політики відповідно до зміни організаційно – правової форми КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради та трансформування його із бюджетної установи у некомерційне підприємство сфери охорони здоров'я; визначитися з програмним забезпеченням відділу бухгалтерського обліку і звітності і у повному обсязі використовувати можливості тієї або іншої програми.

ВИСНОВКИ

Дослідження теоретичних та практичних аспектів обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств у сфері охорони здоров'я _____ дозволило зробити наступні висновки:

1. Ринкова економіка і громадянське суспільство — інститути які мають протилежні цілі, проте ці цілі не можуть бути реалізовані і не можуть розвиватися окремо. Співпраця між ними крім іншого будується шляхом створення некомерційних підприємств, які дозволяють як усувати прогалини ринку, так і вирішувати проблеми громадянського суспільства.

2. На практиці, в зоні перетину інтересів держави, людини і бізнесу формуються зони, в яких інтереси населення часто ігноруються. Існуючі інститути, які декларують свою спрямованість на захист інтересів людини та є частиною державного або місцевого самоврядування, як правило, не реалізують цю функцію – діють не системно та на користь певного соціального інституту. Виходячи з цього, першочерговим завданням, місією інститутів громадянського суспільства, у тому числі некомерційних підприємств, є стабілізація та врегулювання протиріч у конфліктних зонах, що перебувають на перетині інтересів держави, бізнесу та місцевого самоврядування, як на користь суспільства в цілому так і на користь його окремих представників.

3. Метою створення некомерційних підприємств є досягнення соціальних, освітніх, благодійних, культурних, наукових цілей, захисту прав і законних інтересів громадян. в Україні третій сектор (некомерційні підприємства) почав формуватися значно пізніше, ніж у економічно розвинених країнах, у зв'язку з чим дана сфера не відрізняється достатнім ступенем самостійності.

4. Найбільшою проблемою формування обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю комунальних некомерційних підприємств України є те, що на сьогодні законодавчо не визначено органу, безпосередньо відповідального за формування та реалізацію політики у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності некомерційних підприємств, який би забезпечував

розробку нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності неприбуткового сектору, а також способів методологічного публічного контролю за їх діяльністю. Для забезпечення формування та реалізації політики державного регулювання у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності неприбуткових установ та належного контролю законності та цільової спрямованості їх діяльності в Україні мають бути встановлені відповідні повноваження.

5. Найбільш вдалий та довгий в історичній ретроспективі досвід проведення державної облікової політики щодо регулювання діяльності некомерційних підприємств мають Сполучені Штати Америки.

6. У науковій та економічній літературі немає чітко визначеної та усталеної ієрархії понять «інформаційне забезпечення», «інформаційна система» та «система інформації», навіть багатьма дослідниками ці поняття ототожнюються. Найбільш поширеним є поняття інформаційної системи, до складу якої включаються інформаційний контур, інформаційні засоби, а також персонал, який здійснює дії з інформацією.

7. Категорія «інформаційне забезпечення управління», за деякими підходами включає застосування сучасних інформаційно - комунікаційних технологій (інформаційних технологій, технологічного обладнання, інформаційних продуктів, Web-content, порталів, браузерів, тощо). Категорію «інформаційне забезпечення управління» є доцільним розглядати в контексті з об'єктом і розмежувати «інформаційне забезпечення управління» як безпосередньо постачання інформації і як інформаційно-технічне забезпечення. Останню категорію вважаємо за доцільне визначати як «інформаційна технологія».

8. Сутність інформаційного забезпечення полягає у органічному поєднанні наукових знань, наукової методології та методики з новітніми технічними засобами у всіх проявах інформаційної роботи. Відповідний категоріальний апарат передбачає такі принципові положення та уточнення:

інформаційне забезпечення, яке підтримується інформаційною системою, не зводиться до технічних питань передачі даних та інформаційних технологій.

9. Система інформаційного забезпечення в значній мірі залежить від суб'єктів сприйняття інформації. Функції персоналу інформаційних систем та їх взаємозв'язок, на різних рівнях управління є різними. Це впливає на вибір і використання інформаційних технологій управління.

10. Інформаційне забезпечення управління підприємством дуже тісно пов'язане з бухгалтерською інформаційною системою, тому вважаємо за доцільне використання терміну обліково - інформаційне забезпечення. Відповідно вважаємо за доцільне визначати категорію «обліково - інформаційне забезпечення управління» як процес створення технічних, програмних та комунікаційних умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на підприємстві (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей. Ядром обліково - інформаційного забезпечення управління є бухгалтерська інформаційна система.

11. Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є типовим некомерційним підприємством - закладом охорони здоров'я. Це підприємство забезпечує пацієнтів первинною медичною допомогою, яка спрямована на задоволення потреб населення у відновленні та збереженні здоров'я, попередження захворювань, зменшення потреби у госпіталізації та покращення якості життя. Досліджуване некомерційне підприємство здійснює господарську некомерційну діяльність, спрямовану на досягнення соціальних та інших результатів без мети одержання прибутку.

12. На відміну від комерційних, підприємства (організації) третього сектора не мають єдиних показників ефективності. Враховуючи специфіку їх діяльності, тільки фінансові категорії не можуть свідчити про ефективність діяльності некомерційного підприємства. При визначені ефективності їх діяльності відсутні показники прибутковості і рентабельності, які при порівнянні з

аналогічними показниками інших некомерційних підприємств давали б нам однозначну відповідь, яке з підприємств працює успішніше і ефективніше. Проте, з метою ефективного управління головному лікарю (керівнику) КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради необхідно мати достовірне, своєчасне та якісне обліково – інформаційне забезпечення, вміти визначати фінансові показники діяльності, відстежувати їх динаміку і при поєднанні із нефінансовими методами оцінки, проводити аналіз успішності діяльності підприємства і прогнозувати подальші перспективи і напрями його розвитку.

13. Розпорядником бюджетних та цільових коштів, за рахунок яких фінансується КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є Відділ соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради.

14. Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є закладом охорони здоров'я. Це підприємство забезпечує пацієнтів первинною медичною допомогою, яка спрямована на задоволення потреб населення у відновленні та збереженні здоров'я, попередження захворювань, зменшення потреби у госпіталізації та покращення якості життя.

15. Уповноваженим засновником органом управління КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради, та розпорядником бюджетних та цільових коштів, за рахунок яких фінансується комунальне некомерційне підприємство є Відділ соціального захисту та охорони здоров'я населення Аджамської сільської ради.

16. КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради було створене на базі майна комунальної власності Аджамської територіальної громади та на договірних засадах майна комунальної власності Соколівської, Великосеверинівської, Первозванівської та Катеринівської територіальних громад. Досліджуване некомерційне підприємство планує свою діяльність з метою реалізації єдиної комплексної політики з галузі охорони

здоров'я.

17. Фінансування КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснюється за рахунок коштів Аджамської, Соколівської, Великосеверинівської та Первозванівської територіальних громад на підставі плану використання бюджетних коштів (з 01.02.2022 року Катеринівська територіальна громада виокремилась і на її базі було створено Катеринівський центр надання первинної допомоги).

18. План використання бюджетних коштів досліджуваного некомерційного підприємства на 2020-2022 рр. представлений тільки поточними видатками. Фінансування на 2020 та 2022 рр. здійснювалось тільки в межах загального фонду, а у 2021 році - як в межах загального так і в межах спеціального фондів. За рахунок коштів спеціального фонду було придбано два кардіографи для медичних закладів Катеринівської територіальної громади.

19. Структура плану поточних видатків КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради на 2020 – 2022 р.р. в межах загального фонду дає можливість зробити висновок щодо суттєвого зменшення фінансування у 2022 році та не стабільної структура фінансування. Проте, по факту структура фінансування є більш стабільною, тому що протягом фінансового року відбувається додаткове фінансування на підставі рішень сесій, виконавчих комітетів, постійних комісій сільських рад. Це не дозволяє розробити план стратегічного розвитку КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Аджамської сільської ради в цілому на рік.

20. Дані балансів за останні три роки КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради свідчать, що структура балансу є нестійкою, станом на 01.01.2021 року відбулось значне зменшення валюти балансу. Найбільшу питому вагу у структурі активів досліджуваного некомерційного підприємства посідали основні засоби, а з 01.01. 2020 – запаси. Структура пасивів також є нестабільною, проте найбільшу питому вагу за останні чотири роки складав зареєстрований (пайовий) капітал. Фінансовий результат від діяльності досліджуваного некомерційного підприємства тільки за 2021 рік

був позитивним.

21. Формування і подання обліково - інформаційного забезпечення КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради здійснюється силами працівників відділу бухгалтерського обліку і звітності, який очолює начальник відділу (головний бухгалтер). Начальнику відділу бухгалтерського обліку і звітності підпорядковуються економіст, два бухгалтера і бухгалтер другої категорії, які виконують свої обов'язки на підставі посадових інструкцій, проте ці посадові інструкції потребують оновлення і суттєвого доопрацювання.

22. З метою оптимізації процесу організації формування обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради є необхідним:

- оновити посадові інструкції відділу бухгалтерського обліку і звітності;
- прописати у посадових інструкціях працівників відділу бухгалтерського обліку і звітності топологічні об'єкти облікової роботи із зазначенням журналів – ордерів (розмежувати ділянки облікової роботи у посадових інструкціях бухгалтерів на «бухгалтер з матеріалів» та «бухгалтера по заробітній платі»);
- розробити Робочий план рахунків у формі Додатку до облікової політики відповідно до зміни організаційно – правової форми КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Аджамської сільської ради та трансформування його із бюджетної установи у некомерційне підприємство сфери охорони здоров'я;
- відповідно до організаційної форми, розміру підприємства та зміни моделі фінансування змінити форму обліку з меморіально – ордерної на журнально – ордерну (ця форма більш відповідає потребам складання фінансової звітності за НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»);

- визначитися з програмним забезпеченням відділу бухгалтерського обліку і звітності і у повному обсязі використовувати можливості тієї або іншої програми.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Акіліна О., Павлюк В. Державно-приватне партнерство як інструмент управління змінами у сучасному місті. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Вип. 20. Ч. 1. С. 10—13. (Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство).
2. [Алексеев С. Б.](#) Формування механізму інформаційного забезпечення управління стратегічним потенціалом торговельного підприємства. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 11-12(2). С. 60-63. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2013_11-12\(2\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2013_11-12(2)_17) (дата звернення 20.11.2022)
3. Андреева О.Б., Жорнокуй Ю.М., Гетманець О.П. Господарське право України: підручник, у ч. 1. Х.: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2014. 340 с.
4. [Аніщенко Г. Ю.](#) Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємствами. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2018. № 2. С. 113-114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2018_2_67 (дата звернення: 11.11.2022).
5. Арабаджі І. К. Проблеми та перспективи комп'ютеризації обліку в бюджетних установах // *Управління розвитком*. 2011. № 2(99). С. 114 - 116.
6. Барановська С. П. Обліково-аналітичне забезпечення як невід'ємна складова управління підприємством. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : зб. наук. праць / відп. ред. О.Є. Кузьмін. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2012. С. 8—11.
7. Безбородова Т.В. Структурно-морфологічна модель системи інформаційного забезпечення процесу управління. *Економіка та держава*. 2007. № 4. С. 27—29.
8. Безродна Т.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством: визначення сутності поняття. *Вісн. Східноукр. Нац. Ун-ту ім. В.Даля*. Ч.2. 2008. №10 (129). С. 35-38.
9. [Бенько І. Д.](#) Концептуальна модель побудови обліку та контролю в закладах охорони здоров'я. *Причорноморські економічні студії*. 2020. - Вип. 49. - С. 178-182. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2020_49_31 (дата звернення: 12.11.2022).

10. Бенько І. Д., Бенько В. С. Організація обліку та контролю фінансових ресурсів бюджетних установ. *Інноваційна економіка*. 2012. № 9. С. 272–276. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/15734/1/Організація%20обліку%20та%20контролю%20фінансових.pdf> (дата звернення: 17.11.2020).
11. Бенько І. Методика аналізу розрахунків у медичних установах / І. Бенько, В. Бенько // Економічний аналіз. – 2010. – № 5. – С. 53–55.
12. [Бенько М.](#) Місце бухгалтерського обліку в інформаційній технології управління торгівельним підприємством. [Економіка. Управління. Інновації](#). 2011. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2011_1_8. (дата звернення 21.11.2022)
13. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. 2-ге вид., без змін. К.: КНЕУ, 2007. 592с.
14. Білоусько В.С., Беленкова М.І. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. 2-е вид. К.: Мета, 2002. 240 с.
15. Білуха М.Т. Микитенко Т.В. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: Підручник для студентів вищих навч. закладів. К.: Українська академія оригінальних ідей, 2005. 886 с.
16. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. К., 2000. 692 с.
17. Болюх М.А. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2008. 344 с.
18. Бондар М.І. Обліково-аналітична інформація в управлінні інвестиційною діяльністю підприємства. *Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. КНЕУ*. 2007. Вип. 17. С. 363-375.
19. Бондар М.І. Обліково-аналітична інформація в управлінні підприємницькою діяльністю. *Економічний аналіз*. 2010. №6. С. 13-16.
20. [Борович О. В.](#) Аналіз сучасного стану обліку цільового фінансування у комунальних закладах охорони здоров'я. [Економічний вісник. Серія : Фінанси, облік, оподаткування](#). 2020. Вип. 6. С. 20-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2020_6_4 (дата звернення: 22.11.2022).
21. [Будько О.В.](#) Обліково-аналітична інформація в системі інформаційного забезпечення сталого розвитку. [Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво](#). 2019. № 3. С. 252-257. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2019_3_48 (дата звернення: 21.11.2022).

22. Василішин С. І. Ризики економічної безпеки в системі обліково-аналітичного забезпечення управління підприємствами. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3(2). С. 178-183.

URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_3\(2\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_3(2)_28) (дата звернення: 21.11.2022).

23. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2010. 536 с.

24. Вигівська І.М., Грабчук І.Л., Зеленіна О.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємницькими ризиками. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2015. Вип. 1(31). С. 67–79.

25. Височан О.С., Височан О.О., Ясінська А.І. Особливості бухгалтерського обліку цільового фінансування у небюджетних неприбуткових організаціях. *Облік і фінанси АПК*. 2017. № 1. С. 17–24. URL: https://Oif_apk_2017_1_4.pdf. (дата звернення: 28.11.2022).

26. Вінник О.М. Господарське право України: навчальний посібник. К.: Правова єдність, 2009. 766 с.

27. Вінокуров Я. Агенцію з питань державно-приватного партнерства запустять у 2019-му. URL : <https://hromadske.ua/posts/nastupnogo-roku-vukrayini-zapustyat-agenciyu-yaka-zajmatimetsya-pitanniyami-koncesiyi-minekonomiki> (дата звернення: 30.11.2022).

28. Вовчук Т.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління формуванням і використанням лісових біологічних активів: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.09 Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - К., 2009. - 21 с.

29. Волониць В. С. Система охорони здоров'я в УРСР та спроби її реформування. *Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія : Історія*. 2021. Вип. 37. С. 63-73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdpu_ist_2021_37_9 (дата звернення: 28.11.2022).

30. Волошина Т. О. Особливості організації обліку неприбуткових організацій.

Управління розвитком. 2013. № 17. С. 17-19. URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_17_8

31. Волощук Л.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства. *Вісн. Одеськ. політех. ун-ту.* 2011. №2 (36). С.329-334.

32. Вольська О.М. Основи управління некомерційними організаціями. *Економіка будівництва і міського господарства.* 2014. Том 10, № 4. С. 233-242.

33. Габрук О., Пантелійчук Л. Звітність «неприбутковців». *Офіційно про податки: офіційне видання державної фіскальної служби України.* 2018. №4(956). URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100007026-zvitnist-nepributkivtsiv>

34. Гайдук І. С. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства. *Економічний вісник університету.* 2016. Вип. 28/1. С. 33–40.

35. Гегель, Г.В.Ф. Философия права / Г.В.Ф. Гегель. Пер. с нем.: Ред. и сост. Д.А. Керимов и В.С. Нерсисянц; Авт. вступ. ст. и примеч. В.С. Нерсисянц. М.: Мысль, 1990. 524 с.

36. Герасимович А. М. Нові інструменти обліково-аналітичного забезпечення управління сучасним підприємством. *Інвестиції: практика та досвід.* 2019. № 7. С. 13-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2019_7_4 (дата звернення: 19.11.2022).

37. Гнилицька Л.В. Обліково-аналітичне забезпечення функціонування системи економічної безпеки підприємства : дис. ... докт. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2013. 462 с.

38. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія. Чернігів : Видавець Лозовий В.М., 2014. 384 с.

39. Гордієнко Н. І. Організація та обліково-аналітичне забезпечення управління результативністю діяльності підприємства. *Підприємництво та інновації.* 2020. Вип. 13. С. 24-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2020_13_6 (дата звернення: 12.11.2022).

40. Горожанкіна М. Державно-приватне партнерство: сучасна модель

- інтеграції інтересів. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.19. С. 176—183.
41. Господарський кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
42. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. К.: А.С.К., 2001. 272с.
43. [Гресько В. І.](#) Особливості адміністративно-правового регулювання охорони здоров'я в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2021. Вип. 65. - С. 222-226. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2021_65_42 (дата звернення: 28.11.2022).
44. Гудзинський О.Д. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту. *Облік і фінанси АПК*. 2008. №3. С. 89- 93.
45. Гура Н. О. Неприбуткові організації в Україні: особливості діяльності та класифікація. *Економіка України*. 2012. № 8. С. 23–31.
46. Гура Н., Методика бухгалтерського обліку в неприбуткових не бюджетних організаціях. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 12. С.3-8.
47. Гуренко Т. О., Дерев'янка С. І., Липова А. С. Теоретичні основи формування обліково-аналітичного забезпечення управління. *Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»*. 2013. Вип. 10. Ч. 3. С. 204–210.
48. Денисенко М.П., Колос І.В. Інформаційне забезпечення ефективного управління підприємством. *Економіка і держава*. 2006. № 7. С. 19–24.
49. Довденко В.І. Обліково-аналітичне забезпечення розвитку підприємства. *Вісн. Нац. Ун-ту «Лвів. Політехніка»*. 2009. № 647. С. 50-56.
50. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства : навч. посіб. / Т.Д. Костенко, Є.О. Підгора, В.С. Рижиков та ін. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 400 с.
51. Економічний аналіз: навч. посіб. / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2003. 680с.
52. [Єгупова Л. О.](#) Аналітичне забезпечення формування та виконання кошторису закладу охорони здоров'я. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_11_85 (дата звернення: 15.11.2022).
53. [Зозуля Д. В.](#) Методи фінансування видатки на охорону здоров'я:

переваги та перспективи реформування. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2021. Вип. 65. - С. 165-170. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2021_65_32

54. Іваненко Ю., Економічне визначення поняття «некомерційна організація». *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 5 (167). С.8-19.

55. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посіб. К. : Знання-Прес, 2003. 349 с.

56. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 13.11.2022).

57. Іщенко Г. О. Перспективи розвитку державно-приватного партнерства в умовах реформи охорони здоров'я. Демократичне врядування. 2020. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2020_2_8 (дата звернення: 28.11.2022).

58. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: монографія. К.: Єльга, Ніка - Центр, 2002. 356 с.

59. Кірдіна О. Г. Особливості бухгалтерського обліку в неприбуткових організаціях. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2019. № 65. С. 32-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2019_65_6

60. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010) URL: <https://evrovektor.com/kved>

61. Коблянська О. І. Фінансовий облік: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 471 с.

62. Ковалев В.В. Финансовая отчетность. Анализ финансовой отчетности (основы балансоведения) : учебное пособие. Москва : Проспект, 2006. 432 с

63. Козицька Н. О. Бухгалтерський облік і фінансова звітність неприбуткових організацій у контексті імплементації до міжнародних стандартів фінансової звітності. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економіка. 2013. Вип. 1. С. 99-105. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvgp_ekon_2013_1_15

64. Коляденко С.В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2016. № 6. С. 105–112.
65. Конституція України URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
66. Корнєєв Ю.О. Інформаційне забезпечення розвитку підприємницької діяльності. *Вісник НАН України*. 2008. № 5. С. 24–31.
67. [Коробцова Н. В.](#) Електронна система охорони здоров'я (e-Health): механізм упровадження та етапи розвитку. *Проблеми законності*. 2021. Вип. 154. С. 117-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2021_154_10 (дата звернення: 21.11.2022).
68. [Краснікова Н. Г.](#) Теоретико-методичні засади обліково-аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту доходів і витрат комунальних некомерційних підприємств охорони здоров'я. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 3. С. 139-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2020_3_25 (дата звернення: 28.11.2022).
69. [Краснікова Н. Г.](#) Шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення діяльності комунальних некомерційних підприємств охорони здоров'я. *Бізнес Інформ*. 2020. № 9. С. 212-218. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2020_9_24 (дата звернення: 28.11.2022).
70. Кривцова, Т. О. Ревізія і контроль. *Управління розвитком*. 2012. № 7. С. 51 - 52.
71. Кужельний М.В., Лінник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. К.: КНЕУ, 2001. 334 с.
72. Кузнецова С.А. Організація облікової інформації в управлінні суб'єктів господарювання: [монографія]. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. 224 с.
73. Кузнецова С.А. Синергія облікової інформації в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання: автореф. дис... д-ра екон. наук : 08.00.09 / С.А. Кузнецова ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". - К., 2009. 35 с.
74. Кузьмінський А. М., Сопко В. В., Завгородній В. П. Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. К.: Вища шк., 2006. 306 с.

75. Курносенко Л. В. Модель формування професійної компетентності керівника в сфері охорони здоров'я. *Демократичне врядування*. 2021. - Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2021_1_7 (дата звернення: 21.11.2022).
76. Левицька С., Осадча О. Обліково-аналітичне забезпечення податкового менеджменту підприємств-платників податків. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 2. С. 32–41.
77. Левицька С.О. Облік, контроль та аналіз діяльності непідприємницьких організацій: автореферат дис... д-ра екон. наук: 08.06.04. Київ. нац. екон. ун-т., Київ, 2005. 28 с.
78. Левицька С.О. Облік, контроль та аналіз діяльності непідприємницьких організацій: автореферат дис... д-ра екон. наук: 08.06.04. Київ. нац. екон. ун-т., Київ, 2005. 28 с.
79. Левицька С.О., Лебедзевич Я.В., Осадча О.О. Звітність підприємств. Острого: НУ “Острозька академія”, 2012. 230 с.
80. Легенчук С. Ф. Розвиток бухгалтерського обліку на основі концепції методологічного анархізму П. Фейєрабенда : PRO ET CONTRA. *Економіка : реалії години : наук. журнал*. 2012. № 2 (3). С. 88–91.
81. Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
82. Лист Мінфіну від 22.09.2010 р. № 31-34020-20-27/25329 <https://avbash.wordpress.com/2020/01/29/>
83. Ловінська Л. Г. Вплив євроінтеграційних процесів на розвиток бухгалтерського обліку та звітності в Україні. *Фінанси України*. 2014. №9. С. 21–30.
84. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Бескоста Г. М. Організація і методика аудит : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2015. 190 с.
85. Малярєць Л. М. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством в умовах цифрової трансформації економіки. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_6_12 (дата звернення: 15.11.2022).
86. Матвєєва О. Ю. Аналіз тенденцій розвитку галузі охорони здоров'я Дніпропетровської області України. *Аспекти публічного управління*. 2019. Т. 7,

- № 8. С. 76-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aplup_2019_7_8_10 (дата звернення: 15.11.2022).
87. Методичні рекомендації ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів у закладах охорони здоров'я, затверджені наказом МОЗУ від 09.09.2014 р. № 635
88. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у КНП, схвалені Робочою групою з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України, Протокол № 9 від 14 квітня 2017 р. URL: http://moz.gov.ua/uploads/0/3555-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.pdf. (дата звернення: 25.11.2022).
89. [Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затвердженими наказом Мінфіну від 29.12.2000 № 356.](#)
90. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.01.2015 р. № 11 URL: <http://www.interbuh.com.ua> Інтерактивна бухгалтерія: бухгалтерський сервіс (дата звернення: 09.11.2022).
91. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 514 с.
92. Моссаковский В. Виды учета в современных условиях и их обоснование. *Бухгалтерский учет и аудит*. 2002. № 6. С. 22-29.
93. Музика І.С. Система охорони здоров'я в умовах інституційних змін в Україні: фінансові аспекти. *Світ фінансів*. 2016. Вип. 1. С. 99–108.
94. Нагірська К.Є. Обліково-аналітичне забезпечення вибору стратегії підприємства: систематизація наукових поглядів. *Економічні науки. Серія : «Облік і фінанси»*. 2015. № 12. С. 206–215.
95. Наказ Мінстату України «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини і матеріалів» від 21.06.96 р. № 193.
96. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене [наказом Мінфіну від 07.02.2013 р. № 73.](#)

97. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід", затверджене [наказом Мініну від 29.11.99 р. № 290](#).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
98. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджене [наказом Мініну від 31.12.99 р. № 318](#).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
99. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджене [наказом Мініну від 31.05.2019 № 226](#).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0685-19#Text>
100. Николайчук Я. М. Теорія джерел інформації : моногр. /Я. М. Николайчук. – Тернопіль : ТЗОВ “Терно-граф”, 2010. – 536 с.
101. Обліково-аналітичне забезпечення господарської діяльності: Монографія / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, В. М. Якубів. – Івано-Франківськ : Видавництво : Друкарня Фоліант, 2014. – 292 с. (дата звернення: 06.11.2022).
102. Олійник Я. В. Інституціональні засади організації бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції: [монографія] / Я. В. Олійник. – К.:ТОВ «Лазуріт-Поліграф», 2014. – 320 с.
103. Олійник Я. В. Методологічне забезпечення бухгалтерського обліку та фінансової звітності неприбуткових організацій. *Модернізація обліку, аналізу і контролю в галузях економіки України: Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції* (м. Тернопіль, 27-28 жовтня 2011 р.) Тернопіль С. 191-192.
104. Олійник Я. В. Міжнародний досвід регулювання діяльності неприбуткових організацій. *Економіка підприємства: теорія і практика: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 12 жовтня 2012 р.). К.: КНЕУ, 2012. С. 311-313.
105. [Олійник Я. В.](#) Проблемні положення методології та організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності неприбуткових організацій. [Бізнес Інформ](#). 2012. № 5. С. 234-236.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_5_67
106. [Олійник Я. В.](#) Регламентация бухгалтерського обліку та фінансової

- звітності неприбуткових організацій: стан, проблеми, шляхи удосконалення. *Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси*. 2012. Вип. 9(2). С. 513-520. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9\(2\)_73](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9(2)_73)
107. Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4. Ст. 19.
108. Палагута С. С. Особливості інформаційного забезпечення управління підприємств і організацій. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. 2017. Випуск 16. С. 418-421. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/85.pdf> (дата звернення: 22.09.2022).
109. Пантейлічук С.Л. Особливості обліку в неприбуткових організаціях. *Київський бухгалтер*. 2010. №39. URL: http://cons.parus.ua/_d.asp?r=06STP2336fc0d693791e (дата звернення: 22.10.2022).
110. Пантейлічук С.Л. Особливості обліку в неприбуткових організаціях. *Київський бухгалтер*. 2010. №39. URL: http://cons.parus.ua/_d.asp?r=06STP2336fc0d693791e3afdaa8ecfab0f4265 (дата звернення: 25.11.2022).
111. Пантейлічук С.Л. Особливості обліку в неприбуткових організаціях. *Київський бухгалтер*. 2010. №39. URL: http://cons.parus.ua/_d.asp?r=06STP2336fc0d693791e3afdaa8ecfab0f4265 (дата звернення: 25.11.2022).
112. Пилипенко А. А., Дзьобко І. П., Писарчук О. В. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та їх об'єднань: монографія. Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. 344 с
113. Підприємництво: підручник / С.В. Панченко, В.Л. Дикань, О.В. Шраменко, О.М. Полякова, Ю.М. Уткіна. Х.: УкрДУЗТ, 2016.
114. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення: 12.11.2022).
115. Податковий Кодекс України із змінами і доповненнями, внесеними Законами України редакція від 01.02.2016 р URL:

<http://www.interbuh.com.ua> Інтерактивна бухгалтерія: бухгалтерський сервіс (дата звернення: 17.11.2022).

116. Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 19 грудня 2006 р. N 1213. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.11.2022).

117. Порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги, затверджений наказом Мінфіну від 14.12.99 р. № 298. https://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ011213 (дата звернення: 17.11.2022).

118. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений постановою КМУ від 22.01.1996 р. № 116 (зі змінами і доповненнями).

119. Правдюк Н.Л. Інформаційне забезпечення стратегічного розвитку аграрних підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики.* 2021. № 2. С. 49- 63. URL: <http://efm.vsau.org/storage/articles/July2021/wT3naGj1ZEBqupzNiOub.pdf> (дата звернення: 22.11.2022).

120. Пресс релиз Всемирного банка от 4 апреля 2018 года URL: <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2018/04/04/world-bank-group-report-governments-still-lag-in-preparing-procuring-and-managingppps-well> (дата звернення: 21.11.2022)

121. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99р. № 996-XIV (з чинними змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.11.2022).

122. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 16.10.2012 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 21.12.2022).

123. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. №419: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.11.2022).

124. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 р. №3356-ХІІ (зі змінами та доповненнями). Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
125. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 р. №74/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 22.09.2022).
126. Реалізація проектів державно-приватного партнерства в Україні. URL: <https://mtu.gov.ua> / 966 (дата звернення: 11.12.2022).
127. Романів Є. М. Бухгалтерський облік і оподаткування неприбуткових організацій: особливості та порядок проведення в Україні. *Молодий вчений*. 2017. № 11. С. 1290-1294. URL:: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_11_311 (дата звернення: 17.11.2022).
128. Рябенко В.В., Рябенко Л.М. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління стратегічним потенціалом підприємств харчової промисловості. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2011. № 7. С. 57–61.
129. Савченко В.М., Юрченко О.В., Кононенко Л.В. Зміна облікової парадигми та її вплив на перспективи формування моделі обліку діяльності некомерційних комунальних підприємств - закладів охорони здоров'я в умовах глобалізації. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 172. Дніпро: ПДАБА, 2021. С. 81-86 URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/946>) (дата звернення: 28.11.2022).
130. Савчук В.К. До аналітичного забезпечення управління діяльністю неприбуткових організацій. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/67351> (дата звернення: 25.11.2022).
131. Сардачук І. І. Обліково-інформаційне забезпечення внутрішньогосподарського контролю. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*. 2009. Вип. 647 : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. С. 510–515. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/2956/1/89.pdf> (дата звернення: 28.11.2022).
132. Ситник В. Ф. Основи інформаційних систем : навч. посіб. / В. Ф. Ситник, Т. А. Писаревська, Н. В. Єрьоміна, О. С. Краєва ; за ред. В. Ф. Ситника. 2-ге вид., перероб. і доповн. — К. : КНЕУ, 2001. 420 с

133. Слободяник Ю.Б. Некоммерческие организации в Украине: бухгалтерский учет, налогообложения и аудит. *Бухгалтерский учет в бюджетных и некоммерческих организациях*. 2013. №6. URL: <https://wiseeco№mist.ru/polez№e/85788-nekommercheskie-organizacii-ukraine-buxgalterskij-uchet-nalogooblozhenie-audit4>. (дата звернення: 27.11.2022).
134. [Спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений наказом Мініфіну від 19.04.2001 № 186](#)
135. Терещенко Л. О. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посіб. К. : Вид-во КНЕУ, 2004. 187 с.
136. Титаренко Г. А. Информационные технологии управления : учеб. пособ. для вузов. 2-е изд., доп. М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 218 с.
137. [Ткаченко С. А.](#) Дослідження деяких проблем й формування напрямків розвитку формальної теорії і методології підсистеми обліково-економічного та аналітичного забезпечення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 11(1). С. 11-13. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_11\(1\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2018_11(1)_5) (дата звернення: 21.11.2022).
138. Ткачук Г. Ідентифікація економічних ризиків в обліково-аналітичній системі підприємства. *Економіка харчової промисловості*. 2015. Вип. 4. Т. 7. С. 80–88.
139. [Толмачова А. М.](#) Обліково-інформаційне забезпечення діяльності неприбуткових організацій. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 5(3). С. 57-59. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_5\(3\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_5(3)_16)
140. [Толмачова А. М.](#) Основи формування облікової політики неприбуткових організацій. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2018. Вип. 1. С. 463-467. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2018_1_76 (дата звернення: 21.11.2022).
141. Український центр сприяння розвитку публічно-приватного партнерства. URL: <http://www.ukrppp.com/uk/history> (дата звернення: 12.11.2022).
142. [Фаріон А. І.](#) Комп'ютерна модель реалізації перспектив розвитку бухгалтерського обліку на основі кібернетичного підходу в СЗДУ *Наука й економіка*. 2014. Вип. 3. С. 75-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nie_2014_3_12

(дата звернення: 17.06.2022).

143. Фатенок-Ткачук А. О. Теоретичні аспекти процесу обліково-аналітичного забезпечення стратегічного планування. *Молодий вчений*. 2021. № 6(2). С. 215-219. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_6\(2\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2021_6(2)_28) (дата звернення: 11.11.2022).

144. Федулова І. Ідентифікація господарських ризиків. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 4. С. 89–103.

145. Філіпова Н. В. Досвід європейських країн у фінансуванні охорони здоров'я. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. № 6. С. 315-320. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2020_6_54 (дата звернення: 28.11.2022).

146. Фінансово-економічний словник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 714 с.

147. Харчук Ю. Ю. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки закладів вищої освіти України у контексті теорії обмежень. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2019. № 15. С. 153-160. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoa_2019_15_26 (дата звернення: 11.11.2022).

148. Хендриксен Э.С., Ван Бреда М.Ф. Теория бухгалтерского учета. Москва : Финансы и статистика, 2000. 577 с. 6. Велш Глен А., Шорт Деніел Г. Основы фінансового обліку. Київ : Основи, 1997. 943 с.

149. Цибульник М. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління діяльністю недержавних пенсійних фондів в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Цибульник Марія Олексіївна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2021. - 20 с. : рис., табл.

150. Цибульська Е. І. Управління потенціалом підприємства : навч. посібник. Харків : В-во НУА, 2011. 384 с.

151. Цивільний кодекс України URL:<http://zakon3.rada.gov.ua>

152. Череп А.В. Управління витратами суб'єктів господарювання.: монографія. Х.:ВД «ІНЖЕК», 2006. 368 с.

153. Шабельник Т. В. Переваги і можливості програмного продукту Парус-Бюджет URL:www.rusnauka.com/7/NMIW/2009/ Mathematics

154. Шигун М. М., Гаргола Ю. Г. Стан розвитку вітчизняних систем обліку, контролю та управління: експертні оцінки аудиторів-практиків. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2016. Вип. 1. С. 245–259.
155. Шкроміда Н. Я. Обліково-аналітичне забезпечення управління структурними компонентами потенціалу підприємства: теоретичний аспект. *Облік і фінанси*. 2019. № 4. С. 155-161.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2019_4_22 (дата звернення: 17.11.2022).
156. Яниогло А. Комплексная система обеспечения экономической безопасности предприятия. *Agricultural and Resource Economics*. 2015. Vol. 1. № 1. С. 69–79. URL: www.are-journal.com. (дата звернення: 11.11.2021).
157. Avanesova N., Chuprin Y. Enterprise economic security: essential characteristics of the concept. *Innovative technologies and scientific solutions for industries*. 2017. № 1(1). P. 98–102.
158. Czubakowska K. Rachunkowość jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej / K. Czubakowska, K. Winiarska. – Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2015. – 274 s.
159. Global Health Expenditure Database URL: http://apps.who.int/nha/database/Key_Indicators_by_Country/Index/en. (дата звернення: 28.11.2022).
160. Partnerships UK five year review URL: <http://www.partnershipsuk.org.uk/newsAttachments/documents/Puk-5yr-review.pdf>. (дата звернення: 28.11.2022).
161. Private Participation in Infrastructure (PPI) ANNUAL REPORT Word bank 2017 URL: http://ppi.worldbank.org/~media/GIAWB/PPI/Documents/Global-Notes/PPI_2017_AnnualReport.pdf (дата звернення: 28.11.2022).
162. Tytenko L. Economic security as an element of strategic management system: accounting and analytical aspect. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2018. № 3. Vol. 4. С. 309–318.

